

Tilinpäätös 2017

Pohjois-Karjalan OP





SISÄLLYSLUETTELO

TILIKAUDELTA 2017

Osuuspankin
nimi

POHJOIS-KARJALAN OP

Tasekirjan sisällysluettelo

sivu	
1-22	Toimintakertomus
23-25	Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase, pro forma
26-27	Osuuspankin tuloslaskelma ja tase, pro forma
	Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitteenä annettavat tiedot
28-62	Liitetiedot, pro forma
63-65	Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase virallinen
66-67	Osuuspankin tuloslaskelma ja tase virallinen
68-69	Konsernin Rahoituslaskelma
70-71	Osuuspankin rahoituslaskelma
72-85	Konsernin laatimisperiaatteet
86-121	Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitetiedot
122-130	Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys niiden säilytystavoista
131	Hallituksen allekirjoitus
131	Hallintoneuvoston lausunto
131	Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Tilikauden aikana Pielisen Osuuspankki sulautui Pohjois-Karjalan Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 31.03.2017. Sulautumisen tarkoituksena oli vahvojen taloudellisten resurssien ja asiantuntemuksen yhdistäminen jäsentensä ja asiakkaiden hyväksi.

Pohjois-Karjalan Osuuspankin hallintokonttorina toimii Joensuun konttori. Pielisen Osuuspankin konttoreista muodostui yhdistyneen pankin sivukonttoreita, josta tarjotaan peruspankkipalvelut. Pielisen Osuuspankin jäsenet ovat ilman eri hakemusta Pohjois-Karjalan Osuuspankin jäseniä ja säilyttävät heille kuuluvat oikeutensa.

Toimintakertomuksessa on esitetty Pohjois-Karjalan Osuuspankin ja sulautuneen Pielisen Osuuspankin yhteenlaskettuja pro forma tilinpäätöslukuja ja niiden kehitystä. Vertailukausien pro forma tilinpäätöstiedot on laadittu laskemalla sulautuneen ja vastaanottaneen pankin tilinpäätöserät yhteen. Tilinpäätös sisältää virallisen tuloslaskelman ja taseen, jossa sulautuneen Pielisen Osuuspankin tulosta ajalta 01.01.2017. – 31.03.2017 ei ole huomioitu.

Pohjois-Karjalan Osuuspankin korkokate oli edellisen vuonna tasolla ja palkkiotuottojen määrä oli edellistä vuotta suurempi. Pankin omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvonalentumiskirjausten vuoksi pankin liikevoitto oli pienempi kuin edellisvuonna. Tilikaudella kirjattiin vertailukautta enemmän arvonalentumistappioita luotoista ja muista sitoumuksista. Arvonalentumisten määrä suhteutettuna luotto- ja takauksentaan pysyi alhaisella tasolla. Sekä luottokanta että talletuskanta kasvoivat edelliseen vuoteen verrattaessa. CET1 vakavaraisuussuhde oli edellisvuotta parempi.

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2017	2016	Muutos
Liikevoitto, 1000 euroa	7 394	11 050	-33,1
Kulujen suhde tuottoihin, %	72,8	62,4	10,4
Oman pääoman tuotto (ROE), %	3	4,3	-1,3
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	43,83	37,73	6,10
Henkilöstö keskimäärin	134	140	-6
Omistaja-asiakkaat	40 995	39 789	1 206

OP Ryhmä

Pohjois-Karjalan Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP Asiakaspalvelut Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä. Lakien mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Toimintaympäristö

Suhdannekehitys vahvistui selvästi vuonna 2017. Luottamus talouteen koheni edelleen vuoden loppua kohti. Maailmantalous kasvoi ennakkotietojen mukaan nopeinta vauhtia yli viiteen vuoteen. Euroalueen talouskasvu ylsi vuonna 2017 parhaaseen vauhtiin kuluvalle vuosikymmenellä.

Inflaatio säilyi maltillisena suotuisasta talouskehityksestä huolimatta. Euroopan keskuspankki jatkoi elvyttävää politiikkaansa. Arvopaperiostoja jatkettiin koko vuoden ajan 60 miljardilla eurolla kuukaudessa, ja ohjauskorot säilyivät ennallaan. Euribor-korot säilyivät negatiivisina. Pidemmät korot nousivat hieman vuoden 2017 aikana.

Suomessa talous kasvoi vahvasti laajalla rintamalla. Yritykset lisäsivät investointejaan voimakkaasti, ja vankka kuluttajien luottamus siivitti kulutuksen hyvään kasvuun. Rakentaminen oli runsasta, asuntokauppa vilkastui, ja asuntojen hinnat nousivat keskimäärin hieman.

Kotitalousluottojen kasvu jatkui vuonna 2017 noin kolmen prosentin vauhdilla. Uusien nostettujen asuntolainojen keskikorko laski loppuvuonna alle prosenttiin. Uusien asuntolainasopimusten keskikorko on Suomessa euromaiden matalin. Asuntoyhteisö- ja yrityslainakannan kasvu hidastui loppuvuonna. Kotitalouksien ja yritysten luotonkysynnän odotetaan olevan vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä vuodentakaisista vilkkaampaa.

Vastuullisuus

Yhteiskuntavastuu on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. Vastuullisuuden perusta rakentuu perustehtäväämme, yhteisiin arvoihimme, vahvalle vakavaraisuudelle ja osaavalle riskienhallinnalle, joita asiakasomisteinen liiketoimintamallimme tukee. Yhteiskuntavastuun näkökulmista huomioimme taloudellisen ja sosiaalisen vastuun sekä ympäristövastuun. Tavoitteemme yhteiskuntavastuussa on olla toimialan edelläkävijä Suomessa. OP Ryhmä raportoi vastuullisuuden tunnusluvut GRI G4 -viitekehyksen mukaisesti. Vastuullisuusraportti on luettavissa sivustolta op-year2017.fi

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Tilikauden aikana Pielisen Osuuspankki sulautui Pohjois-Karjalan Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 31.03.2017.

Asiakaskäyttäytymisen muutoksen ja teknisen kehityksen perusteella pankissa toteutettiin loppuvuonna yhteistoimintalain 8-luvun mukaiset neuvottelut, joiden jälkeen vakinaisen henkilöstön määrä tulee vähenemään 20 henkilöllä.

Osana OP Ryhmän strategian käyttöönottoa osuuspankki on arvioinut uudelleen kiinteistöjensä arvoja. Kiinteistöjen arvot on saatettu vastamaan tilojen arvoa strategian mukaiselle liiketoiminnalle.

Pohjois-Karjalan osuuspankki myi Tuotto-osuuksia vuoden aikana 790 tuhannella eurolla (5 377). Tuotto-osuus on asiakasomistajan vapaaehtoinen sijoitus osuuspankin omaan pääomaan. Tuotto-osuudet voidaan lukea pankin ydinvakavaraisuuteen. Tuotto-osuuden tuottotavoite vuodelle 2017 oli 3,25 prosenttia. OP Ryhmän hallintoneuvosto on vahvistanut myös vuodelle 2018 tuottotavoitteeksi 3,25 prosenttia. Osuuspankki on sijoittanut osan Tuotto-osuuksista saamastaan pääomasta OP Osuuskunnan osuuspääomaan.

Verottaja on palauttanut KHO:n 27.2.2017 päätöksen mukaisesti OP-bonuksista maksetut arvonlisäverot vuosilta 2010-2016 yhteensä 362 tuhatta euroa. ALV-palautukset on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Pohjois-Karjalan Osuuspankillla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Pankki on laatinut konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty emopankin tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiö Kiinteistö Oy Joensuun Koskikatu 9:n tilinpäätös. Muut pankin tytäryhtiöomistukset täyttävät luottolaitoslain 12. luvun 10 §:n 3 kohdan mukaiset edellytykset ja on siten jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Merkittävimmät konsernin erät on kerrottu jäljempänä kappaleessa Osuuspankin konserni.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Pohjois-Karjalan Osuuspankillä ei ole ollut olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Osuuspankki ottaa käyttöön 1.1.2018 Finanssivalvonnan määräyksiin ja ohjeisiin (2/2016) sisältyvät kohdat IFRS 9 -standardista "Rahoitusinstrumentit" sekä muut IFRS 9 -standardin voimaantulosta 1.1.2018 johtuvat muutokset. Osuuspankin kannalta merkittävin muutos on, että myönnettyistä luotoista kirjataan aiempaa etupainotteisemmin arvonalentumisia perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin. IFRS 9 -standardi aiheuttaa muutoksia myös laimisperiaatteisiin, oikaisuja taseeseen aiemmin kirjattujen saamisten määriin ja rahoitusinstrumenttien luokitteluun. Kirjanpitoarvoihin tehty oikaisu kirjataan siirtymäpäivänä avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta sekä vuoden 2017 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
1000 euroa	2017	2016	Muutos, %	2015
Tuotot				
Korkokate	14 010	14 117	-0,8	15 182
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	6 444	6 399	0,7	9 280
Palkkiotuotot, netto	8 528	7 646	11,5	7 918
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-4	399	-100,9	582
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	1 387	229	505,4	4 458
Suojauslaskennan nettotulos	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	95	270	-64,9	-227
Liiketoiminnan muut tuotot	1 163	935	24,5	514
Yhteensä	17 613	15 877	10,9	22 525
Tuotot yhteensä	31 624	29 994	5,4	37 707
Kulut				
Henkilöstökulut	7 116	7 287	-2,3	7 595
Muut hallintokulut	8 532	8 017	6,4	6 338
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	5 062	943	437	657
Liiketoiminnan muut kulut	2 301	2 456	-6,3	2 436
Kulut yhteensä	23 011	18 702	23	17 026
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	1 218	242	403,3	1 200
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	-	-		-
Liikevoitto (-tappio)	7 394	11 050	-33,1	19 481

Liikevoitto pieneni vertailukaudesta. Luottokannan kasvusta huolimatta korkokate jäi edellisen vuoden tasolle johtuen markkinakorkojen negatiivisesta tasosta. Tuottojen kasvu muodostui pääosin pankin sijoitussalkun myyntituotoista ja palkkiotuottojen kasvusta. Kulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna omassa käytössä olevien kiinteistöjen huomattavista arvonalentumiskirjauksista johtuen. Henkilöstökulut supistuivat hieman huolimatta siitä, että niihin sisältyy henkilöstösopeutukseen liittyvien tukipakettien aiheuttama kertaluontoinen kustannus.

Arvonalentumiset saamisista kasvoivat vertailukaudesta, mutta suhteutettuna luotto- ja takauksentaan pysyivät matalalla tasolla. Arvonalentumisten kasvu rasitti sijoituskiinteistöjen nettotuottoja.

Liiketoiminnan muita kuluja kasvatti OP Ryhmän sisäiset kehittämismaksut.

Osuuspankin palkkiotuotot kasvoivat vertailuvuodesta. Palkkiot luotonannosta, maksuliikkeestä ja omaisuudenhoidosta laskivat. Sen sijaan arvopapereiden välityspalkkioita kertyi hieman edellisvuotta enemmän. Suurin kasvu tapahtui muissa palkkiotuotoissa, joista merkittävin on korkosuojaukseen liittyvät palkkiotuotot. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetty OP-bonukset.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot			
1000 euroa	2017	2016	Muutos, %
Talletuksista	76	87	-12,6
Luotonannosta	2 912	3 123	-6,7
Maksuliikkeestä	4 274	4 707	-9,2
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	806	732	10
Omaisuudenhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	1 221	1 230	-0,8
Takauksista	162	161	0,8
Vakuutusten välityksestä	2 032	2 164	-6,1
Muut	2 458	1 323	85,8
Yhteensä	13 940	13 527	3,1
OP-bonukset	-3 705	-3 638	1,8
Palkkiotuotot yhteensä	10 236	9 888	3,5
Palkkiokulut	1 708	2 243	-23,8
Palkkiotuotot, netto	8 528	7 646	11,5

Luottojen nettomääräiset arvonalentumistappiot kasvoivat edellisvuodesta. Luotoista ja takaussaamisista kirjattiin arvonalentumistappioita seuraavasti:

Luottojen ja takaussaamisten arvonalentumistappiot			
1000 euroa	2017	2016	Muutos, %
Arvonalentumisten bruttomäärä	1 810	690	162,4
Vähennykset	-592	-448	-32,2
Arvonalentumisten nettomäärä	1 218	242	403,3
Arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta %	0,12	0,02	0,1

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja vuoden 2017 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
1000 euroa	31.12.2017	31.12.2016	Muutos, %	31.12.2015
Tase	1 618 808	1 361 467	18,9	1 265 405
Luotot	1 018 183	982 233	3,7	934 668
Saamistodistukset	6 947	18 444	-62,3	27 928
Osakkeet ja osuudet	140 925	171 963	-18	175 149
Talletukset	1 186 382	1 048 525	13,1	987 928
Oma pääoma	208 856	208 353	0,2	198 592
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	140 349	94 832	48	102 518

Talletukset kasvoivat edellisvuodesta huomattavasti luottokantaa enemmän. Pankin sijoitussalkun purkamisen vuoksi saamistodistusten ja osakkeiden ja osuuksien määrä pieneni. Pankin ylimäärävarat sijoitettiin OP Ryhmän pankille tarjoamiin talletustuotteisiin.

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin vuoden aikana 242 544 tuhatta euroa eli 8 528 tuhatta euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta yhteensä vuoden lopussa oli 1 024 748 tuhatta euroa (984 815¹). Luottokannan kasvu tasaantui ja asuntoluottojen kasvuvauhti hidastui viime vuodesta. OP Ryhmän strategian mukaisesti osuuspankki siirsi myöntämiään asuntoluottoja OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle tilikauden aikana 18 009 tuhatta euroa.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot			
1000 euroa	31.12.2017	31.12.2016	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	18 059	16 503	9,4
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	5 537	6 156	-10,1
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	4 420	2 655	66,5
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	8 102	7 691	5,3
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	33 196	23 159	43,3
Ongelmasaamiset yhteensä	51 255	39 661	29,2

Taulukon luvuissa on huomioitu tehdyt arvonalentumiset. Yli 90 pv erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
1000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	15 204	19 819
Prosenttia taseesta	0,9	1,5
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	5 176	5 904
Prosenttia taseesta	0,3	0,4
Käypä arvo	5 852	6 428
Nettotuotto, %	0,02	0,30
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	20 380	25 723
Prosenttia taseesta	1,3	1,9

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Lisäksi pankilla on sijoituksia kiinteistösijoitusyhtiöissä, joihin sitoutunut pääoma on 2 638 tuhatta euroa (2 659). Kaikkien kiinteistösijoitusten osuus on 1,4 prosenttia taseesta (2,1).

¹ Suluissa vertailuluku 31.12.2016.

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 15 204 tuhatta euroa, josta kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 4 293 tuhatta euroa. Arvonkorotuksia oli tilikauden lopussa 29 tuhatta euroa. Niitä peruutettiin tilikauden aikana 4 tuhatta euroa.

Sijoituskiinteistöt

Pankki on sijoittanut kiinteistösijoitusyhtiöiden osakkeisiin 2 638 tuhatta euroa. Näille yhtiöille pankki on myöntänyt luottoja 1 973 tuhatta euroa.

Sijoituskiinteistöistä peruutettiin arvonalennuksia tilikauden aikana 17 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöihin sisältyi tilikauden päättyessä arvonkorotuksia 27 tuhatta euroa.

Tilikauden aikana myytiin sijoituskiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 575 tuhatta euroa.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 421 951 tuhatta euroa (151 310).

Tilikauden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 139 474 tuhatta euroa (139 474).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
1000 euroa	31.12.2017	31.12.2016	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketililit	735 820	608 159	20,8
Säästämistilit	118 781	115 764	2,6
Sijoittamistilit	331 510	324 309	2,2
Valuuttatalletukset	271	293	-7,6
Yhteensä	1 186 382	1 048 525	13,1
Muut velat	159	264	-39,7
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	1 186 541	1 048 789	13,1

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, kasvoivat 175 160 tuhanteen euroon (56 122).

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätös vaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Pohjois-Karjalan Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 0,2 prosenttia 208 856 tuhanteen euroon (208 353).

Osuuspääoma

Osuuspääoma laski 5,0 prosenttia 52 222 tuhanteen euroon (54 972). Omistaja-asiakkailta oli vuoden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 4 234 tuhatta euroa (4 109) ja Tuotto-osuuksiin 47 988 tuhatta euroa (50 862). Irtisanottuja tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 7 119 tuhatta euroa (6 946) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 136 tuhatta euroa (133).

Osuuspankki maksoi Tuotto-osuuksille vuodelta 2016 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 980 tuhatta euroa. Lisäosuuspääomalle maksettiin korkoa vuodelta 2016 yhteensä 538 euroa.

Osuuspankilla voi osuuskuntalainen ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 42 336 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuus ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 479 882 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Osuusmaksut ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa lisäosuus tai Tuotto-osuus. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muut oman pääoman erät

Aikaisemmin tehtyjä arvonorotuksia peruutettiin 4 tuhatta euroa.

Veroperusteiset varaukset

Luottotappiovarausta kasvatettiin 1 012 tuhatta euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin vakavaraisuus lasketaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti.

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat		
1000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	208 856	208 353
Lisäosuuspääoman omiin varoihin luettava määrä	0	538
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	30 586	29 776
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu	-294	-586
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	239 149	238 082
Tilintarkastamaton tilikauden voitto	-6 343	-8 252
Suunniteltu voitonjako	0	0
Takaisinmaksettavat osuuspääomat	-3 239	-3 730
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Arvon alentumisten ja odotettujen tappioiden erotuksen alijäämä	-3 879	-3 148
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	225 688	222 951
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	225 688	222 951
Omat varat yhteensä	225 688	222 951

* pl. mahdollinen arvonkorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat. Vertailuvuonna lisäosuuksista luettiin ydinpääomaan korkeintaan 60 prosenttia 31.12.2012 liikkeeseen lasketusta määrästä siirtymäsäännöksen puitteissa. Tilikauden tulosta ei ole luettu omiin varoihin.

Kokonaisriski		
1000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	7 058	10 005
Vähittäissaamiset	-	-
Kiinteistövakuudelliset vastuut	-	-
Saamiset luottolaitoksilta	5 051	5 129
Saamiset valtioilta, keskuspankeilta ja julkisyhteisöiltä	-	105
Muut vastuut	1 789	-
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾	223 252	184 422
Yritysvastuut – pk-yritykset	150 059	128 193
Yritysvastuut – Muut	73 194	56 229
Vähittäissaamiset ²⁾	64 800	57 317
Kiinteistövakuudelliset	49 834	45 171
Muut vähittäisvastuut	14 966	12 145
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	-	430
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	140 703	254 971
Muut erät	21 977	27 671
Luottoriski yhteensä	464 631	540 051
Markkinariski	-	3 339
Selvitysrisi	-	-
Valuuttakurssiriski	-	3 339
Operatiivinen riski	50 237	47 461
Yhteensä	514 868	590 851

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRB:n perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut (%)	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	43,83	37,73
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	43,83	37,73
Vakavaraisuussuhde	43,83	37,73
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	*19,2	20,1

*syyskuussa 2017

Pääomavaateet	31.12.2017	31.12.2016
1000 euroa		
Omat varat	225 688	222 951
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	54 061	62 066
Omien varojen ylijäämä	171 626	160 886
Omat varat	225 688	222 951
Basel I lattian pääomavaatimus	57 734	54 924
Omien varojen ylijäämä	167 953	168 028

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Osuuspankin konserni

Osuuspankin konsernin liikevoitto laski 41,3 prosenttia ja oli 6 827 tuhatta euroa (11 632). Konsernin tase oli tilikauden lopussa 1 623 959 tuhatta euroa (1 365 896).

Konsernin ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1) oli 43,18 prosenttia (34,50). Konsernin vakavaraisuussuhde oli 43,18 prosenttia (34,50). Ydinpääoma (CET1) oli yhteensä 225 222 tuhatta euroa (119 684), ja omat varat yhteensä 225 222 tuhatta euroa (119 684). Konsernin kokonaisriski oli 521 699 tuhatta euroa (346 912) ja omien varojen vähimmäismäärä 54 779 tuhatta euroa (36 426).

Konsernin oman pääoman tuotto (ROE) tilikaudelta (suluissa kaksi edellistä tilikautta) oli 3,4 prosenttia (5,1 ja 9,4), koko pääoman tuotto (ROA) 0,5 prosenttia (0,7 ja 1,4), omavaraisuusaste 15,1 prosenttia (15,7 ja 15,8) ja kulujen suhde tuottoihin 74,7 prosenttia (64,1 ja 47,3). Tunnuslukujen laskukaavat on esitetty Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -kappaleen yhteydessä.

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat vuoden lopussa noin 170 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj, OP-Korttiyhtiö Oyj ja OP Asiakaspalvelut Oy. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti, ja keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä toistensa veloista ja sitoumuksista.

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa niistä selvitystilassa tai konkurssissa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, joita ei saada suoritetuksi sen varoista. Vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Jos jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden vuoksi niin alhaisiksi, että yhteenliittymälaissa säädetyn selvitystilan edellytykset täyttyvät, keskusyhteisöllä on oikeus periä jäsenluottolaitoksiltaan keskusyhteisön säännöissä mainituin perustein ylimääräisiä maksuja tilikauden aikana enintään viisi tuhannesosaa jäsenluottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlasketusta loppusummasta käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. Suomen talletussuojajärjestelmää ja sitä koskevaa lainsäädäntöä on muutettu 1.1.2015 alkaen. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa 1.18 Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen on määrittämässä kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärää OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2017	2016	2015
Oman pääoman tuotto (ROE), %	3	4,3	8,4
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,5	0,8	1,4
Omavaraisuusaste, %	14,8	17,5	18
Kulu-tuotto-suhde, %	72,8	62,4	45

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulu-tuotto-suhde, %

$$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinotto-kyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinotto-kyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo keskusyhteisön antamien ryhmätasoisien sisäisen valvonnan sekä riskinotto ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteiden toteuttamista pankissa. Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta avustaa hallintoneuvostoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa. Lisäksi se arvioi osaltaan pankin riskiasemaa ja riskienhallinnan riittävyyttä.

Hallitus vastaa riskienhallintajärjestelmien riittävydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinotto- ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle, hallintoneuvostolle ja OP Osuuskunnalle pankin liiketoiminnasta, riskinotto- ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinotto- ja riskiasemaa suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. tavoitteet pääomatasolle sekä varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittävää tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinotto- ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä luottosuhteesta syntyviä velvoitteita. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksentekiohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, yritystutkimuksen laatimista dokumenteista, asiakasvastaavan tekemästä tarvekartoituksesta, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyn riittävyys varmistetaan koron nousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koron nousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luottotussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityis seurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasegmenttejä. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2017 yhteensä 225 688 tuhatta euroa.

Pankilla ei ole yhtään sellaista asiakaskokonaisuutta, jonka asiakasriski ylittäisi 10 prosenttia omista varoista. Yhdenkään yksittäisen asiakaskokonaisuuden asiakasriski ei ylittänyt 25 prosenttia.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä OP Osuuskunnan johtokunnan osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliiteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadiriski ja markkinoiden likviditeettiriski.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitus tuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojausmalleilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin, ja yksittäisen osuuspankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Sekä operatiivinen että compliance –riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja yrityskulttuuria. Operatiiviset riskit arvioidaan ja riskitilanne raportoidaan säännöllisesti hallitukselle. Compliance-riskiä hallitaan mm. seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla ja kouluttamalla organisaatiota. Vuonna 2017 operatiivisista riskeistä osuuspankille aiheutuneet tappiot olivat vähäisiä.

Strategiset riskit

Strateginen riski syntyy kilpailuympäristön muutoksista, hitaasta reagoinnista muutoksiin, väärän strategian valinnasta tai strategian toteuttamisen epäonnistumisesta. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Vuoden lopussa Pohjois-Karjalan osuuspankilla oli Joensuussa sijaitsevan hallintokonttorin lisäksi viisi sivukonttoria, Kontiolahdella, Juuassa, Lieksassa, Nurmeksessa ja Valtimolla.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys kasvaa niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asioinnissa.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 1 206 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 40 995. Jäsenmäärän lisäys johtui toteutetusta ja aktiivisesta jäsenhankinnasta.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Osuuspankin palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä palkkioiden maksamisesta päättää hallitus.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettu kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettu henkilöstörahosta. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Pohjois-Karjalan Osuuspankissa oli työsuhteessa 31.12.2017 yhteensä 130 henkilöä, joista paikalla oli 107. FTE-luku oli 100,8. Vakinaisia kokoaikaisia oli 115 ja määräaikaista kuukausi- ja tunti-palkkaisia yhteensä 15. Henkilöstö väheni vertailuajankohdasta 4 henkilöllä.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Pohjois-Karjalan Osuuspankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon kuuluu vähintään 45 ja enintään 60 edustajaa sen mukaan kuin hallintoneuvosto päättää. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 60.

Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrättyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Vaalikelpoinen edustajistoon on henkilö, joka on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä, äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei ole kuitenkaan osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva eikä osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja tai niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tuloslaskelman ja taseen vahvistaminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston kokouksia pidettiin 15.3.2017, 3.4.2017 ja 14.6.2017.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi Keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Osuuspankin hallintoneuvosto päättää vaalien ajankohdasta, vaalipiireistä, edustajien lukumäärästä, äänestystavasta, äänioikeudesta sekä vaalilautakunnan jäsenten lukumäärästä sekä jäsenistä.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita osuuspankin toimitusjohtajaa tai toimihenkilöä. Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 15.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Uusi edustajisto

Osuuspankin uusi edustajisto valittiin ensimmäistä kertaa enemmistövaalitapaa noudattaen vuonna 2017 tehtyjen sääntö- ja vaalijärjestysmuutosten mukaisesti. Näissä vaaleissa äänestysprosentti oli 20,88 %. Vaalipiireittäin äänestysprosentit olivat Joensuu-Kontiolahti 18,06 %, Juuka 25,14 %, Lieksa 22,15% ja Nurmes-Valtimo 26,45%. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2021 järjestettävään uuden edustajiston valintaan.

Uuden edustajiston jäsenet

nimi, koulutus, ammatti/tehtävä, kotipaikka
 Ahlholm Pekka, insinööri, yrittäjä, Kontiolahti
 Ahtiainen Pertti, DI, Joensuu
 Dannenberg Alia Asha, FT, KTM, Joensuu
 Eronen Jyry, MMM, tuntiopettaja, Kontiolahti
 Gröhn Niina Marjatta, maatalousyrittäjä, agronomi, Nurmes
 Harinen Jertta Eliisa, KM, toiminnanjohtaja, Kontiolahti
 Heinonen Eila, mielenterveyshoitaja, eläkkeellä, Joensuu
 Hjälml Heli Suvi Anneli, KL, luokanopettaja, Joensuu
 Huisko Pekka, opettaja, Juuka
 Härkönen Osmo, yrittäjä, Lieksa
 Kareinen Tarja Orvokki, HR-sihteerä, Joensuu
 Kauppinen Marja, lastentarhanopettaja, päiväkodin johtaja, Kontiolahti
 Kaverinen Maija Annikki, terveydenhoitaja, yrittäjä, Lieksa
 Kemppinen Aulis, agrolodi, eläkeläinen, Joensuu
 Kiiskinen Ahti Ensio, eläkeläinen, Viekijärvi
 Kiiskinen Arja, myyjä, Lieksa
 Kuivalainen Ville Tapio, maatalousyrittäjä, Vuonisjärvi
 Kuronen Tenho, eläkeläinen, Jakokoski
 Kämäräinen Matti Paavo, hammaslääkäri, maakuntaneuvos, Nurmes
 Kärkkäinen Eero, koneteknikko, Lieksa
 Kärkkäinen Osmo Antero, yrittäjä, Lieksa
 Lappalainen Salla, tradenomi, vientiasistentti, Joensuu
 Lappalainen Simo, myymäläpäällikkö, Kontiolahti
 Lehikoinen Petri, metsäasiantuntija, Juuka
 Lipponen Vellu, yrittäjä, Valtimo
 Makkonen Petri, KTM, tilintarkastuksen asiantuntija, Joensuu
 Martikainen Ulla, pankkitoimihenkilö, eläkeläinen, Nurmes
 Matikainen Leila, hallintotieteiden maisteri, Kulho
 Meriläinen Pertti, päätoimittaja, eläkkeellä, Valtimo
 Mitrunen Aino Liisa, fysioterapeutti AMK, Lieksa
 Myllynen Kalle Juhani, maaseutuyrittäjä, Nurmes
 Myyry Salla Maria, tuntiopettaja, tohtorikoulutettava, Kuopio
 Mäntynen Lasse, liikennelentäjä, Lehmö
 Nevalainen Virpi, rehtori, Juuka
 Nykänen Anniina, äidinkielen opettaja, FM, Nurmes

Nyyssönen Anne Mari Susanna, avainasiakaspäällikkö, Joensuu
 Ollilainen Anneli Maritta, yrittäjä, HHJ pj.,Nurmes
 Paalanen Pekka Arto Juhani, isännöitsijä, Juuka
 Pakarinen Minna Riitta, maanviljelijä/yrittäjä, Kontiolahti
 Pippuri Arto Tapani, opettaja, muusikko, Joensuu
 Porokka Jouni Tapani, yrittäjä, kaupunginvaltuutettu, Joensuu
 Pulkkinen Eeva, rahoitusneuvoja, eläkeläinen, Lehmo
 Pyykkö Katja, palvelupäällikkö, Lieksa
 Pääkkönen Hannu Ilmari, yrittäjä, kunnallisneuvos, Nurmes
 Pöppönen Jukka, opettaja, yrittäjä, Lieksa
 Reijonen Mari, viittomakielen tulkki, erityisopettajaopiskelija, Joensuu
 Reittu Olavi, metsäasiantuntija, Lieksa
 Riekkinen Rauli Pekka Tapani, upseeri (evp), Kontiolahti
 Roininen Mari, fysioterapeutti, yrittäjä, Valtimo
 Romo Salla, kappalainen, Joensuu
 Ruokolainen Jenni, talouspäällikkö, Lehmo
 Räsänen Kauko, eläkeläinen, rak.urakoitsija, Juuka
 Rätty Marjatta, TV7:n tapahtuma- ja lehtikoordinaattori, Joensuu
 Sihvonen Aulikki Sirkka, apulaisosastonhoitaja, Kontiolahti
 Sormunen Saara Marketta, MMM, Kontiolahti
 Turunen Jaakko Sakari, tilintarkastaja, eläkeläinen, Lieksa
 Väistö Matti, valtiopäiväneuvos, Kiihtelysvaara
 Väkeväinen Kari, FM, opettaja, Joensuu
 Vänskä Kirsi, koulutuspäällikkö, opinto-ohjaaja, Lieksa
 Åkerlund Seppo, tilintarkastaja, Joensuu

Vanha Edustajisto

Pohjois-Karjalan Osuuspankin vanha edustajisto valittiin vuonna 2014 järjestetyillä Juuan Osuuspankin täydennysvaaleilla äänestysprosentin ollessa 33,2.

Pielisen Osuuspankin vanha edustajisto valittiin vuonna 2013 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa Lieksan jäsenalueella 34,00, Nurmeksen jäsenalueella 37,17 ja Valtimon jäsenalueella 41,63.

Yhdistetyn edustajiston jäsenmäärä oli 78. Tämän edustajiston jäsenten toimikausi päättyi vuonna 2017 järjestettyyn uuden edustajiston valintaan 04.12.2017.

Pohjois-Karjalan ja Pielisen Osuuspankkien yhdistetyn vanhan edustajiston jäsenet

nimi, koulutus, ammatti/tehtävä, kotipaikka
 Ahlholm Pekka, yrittäjä, Joensuu
 Ahtiainen Pertti, DI, Joensuu
 Alanko Risto, järjestötyöntekijä, Juuka
 Antila Pentti, lääkäri, lastenkirurgi, Joensuu
 Harjunen Sari, ratsastuksen opettaja/yrittäjä, Lieksa
 Heikkinen Osmo, yrittäjä, Sotkamo
 Heinonen Eila, mielenterveyshoitaja, Joensuu
 Hyvärinen Pentti, maanviljelijä
 Hiltunen Kimmo, yrittäjä, Juuka
 Hjälm Heli, KL, luokanopettaja, Joensuu
 Huisko Pekka, opettaja, Juuka
 Huopio Erkki, opetusneuvos, eläkeläinen, Joensuu
 Hämäläinen Mari, luokanopettaja, Joensuu
 Härkönen Osmo, yrittäjä, Lieksa
 Kallio Pertti, ylläpitäjä, Lieksa
 Kauppinen Marja, päiväkodinjohtaja, Joensuu
 Kaverinen Maija, yrittäjä, Lieksa
 Kemppinen Aulis, agrologi, Joensuu
 Keskisärkkä Pirkko, THM, eläkeläinen, Kontiolahti
 Kiiskinen Ahti, eläkeläinen, Viekijärvi, Lieksa

Kiiskinen Arja, myyjä, Mätäsvaara, Lieksa
Kiiskinen Hannu, maanviljelijä, Viekijärvi, Lieksa
Kiiskinen Taina, yrittäjä, Kylänlahti, Lieksa
Kilpeläinen Jaana, myyjä, Nurmes
Kolehmainen Pekka, autonkuljettaja, Joensuu
Kontio Pirjo, kehitt. päällikkö, Joensuu
Korhonen Jaakko, toimitila-asiamies, Höljäkkä, Nurmes
Korkalainen Jussi, rakennusmies, Nurmes
Kuivalainen Ville, maatalousyrittäjä, Vuonislahti, Lieksa
Kuronen Tenho, aseseppä, Kontiolahti
Kämäräinen Matti, hammaslääkäri, Nurmes
Kärkkäinen Eero, työjohtaja, Lieksa
Kärkkäinen Osmo, yrittäjä, Kylänlahti, Lieksa
Lehikoinen Petri, metsäasiantuntija, Juuka
Lipponen Veli-Paavo, yrittäjä, Valtimo
Makkonen Merja, lastentarhaopettaja, Nurmes
Martikainen Ulla, pankkitoimihenkilö, eläkkeellä, Nurmes
Meriläinen Harri, MMM agronomi, maanviljelijä, Lieksa
Muikku Hannu, kirvesmies, Viekijärvi, Lieksa
Myllynen Kalle, maanviljelijä, Nurmes
Nevalainen Virpi, luokanopettaja, Juuka
Nuutinen Hannu, yrittäjä, eläkkeellä, Lieksa
Nykyri Anna-Liisa, yrittäjä, Juuka
Nykänen Ari, kirvesmies, Lieksa
Orava Raimo, eläkeläinen, Lieksa
Paalanen Pekka, isännöitsijä, Juuka
Pikkarainen Jorma, metsuri, Nurmes
Pippuri Arto, muusikko, Joensuu
Pitkänen Pasi, aluesuunnittelupäällikkö, Joensuu
Pottonen Sari, yrittäjä, Kontiolahti
Puhakka-Tarvainen Helena, biologi, suunnittelija, Joensuu
Pyykönen Vesa, sairaanhoitaja, Nurmes
Pääkkönen Pentti, metsuri, eläkkeellä, Valtimo
Rapa Heikki, myyjä, Lieksa
Riekkinen Rauli, majuri, evp., Kontiolahti
Rissanen Pirjo, lähihoitaja, Lieksa
Roininen Mari, fysioterapeutti/yrittäjä, Valtimo
Romo Salla, pastori, Joensuu
Romppanen Arto, autonkuljettaja, Kontiolahti
Räsänen Kauko, eläkeläinen, Juuka
Räty Marjatta, markkinointisihteeri, eläkeläinen, Joensuu
Rönkkö Reeta, kyläkehittäjä, MMM, Nurmes
Sarasoja Helena, mielenterveyshoitaja, Lieksa
Savolainen Tuula, fysioterapeutti, eläkkeellä, Nurmes
Sihvonen Aulikki, sairaanhoitaja, Kontiolahti
Sivonen Miitri, yht.yo/ palv. esimies, Kuopio
Suvanto Johanna, osastonylilääkäri, Kontiolahti
Sormunen Saara, MMM, Kontiolahti
Timonen Katja, maanviljelijä, Valtimo
Tolvanen Seppo, taksiautoilija, Nurmes
Tukiainen Markku, professori, Kontiolahti
Turunen Jaakko, tilintarkastaja, evp, Lieksa
Turunen Mirja, eläkeläinen, Mätäsvaara, Lieksa
Törmälä Anssi, sotilaspastori, Joensuu
Turunen Leena, pääluottamusies, palkkasihteeri, Joensuu
Vallius Leena, osastonhoitaja, Vuonislahti, Lieksa
Väkeväinen Kari, FM, opettaja, Joensuu
YLönen Pekka, ohjaajaupseeri, evp, Lieksa

Hallintoneuvosto 01.01. – 02.04.2017

suluissa toimikauden alkamisvuosi ja erovuoroisuusvuosi

Puheenjohtaja Sauvo Hiltunen, yrittäjä, Juuka, 2014

Varapuheenjohtaja Lauri Sikanen *, vanhempi tutkija, Joensuu, 2014

Muut jäsenet

Hyttinen Pentti, (2014-2017), maakuntajohtaja, Liperi
 Iiskola Kai, (2014-2017), yrittäjä, Juuka
 Kuusela Mika, (2014-2017), maatalousyrittäjä, Kontiolahti
 Liukka Petri, (2014-2017), tehtaanjohtaja, Joensuu
 Pikkarainen Hanna, (2014-2017), yrittäjä, Kontiolahti
 Pippuri Elina, (2014-2017), päiväkodinjohtaja, Joensuu*
 Sirviö Osmo, (2014-2017), mv., yrittäjä, Juuka
 Antila Kaisu, (2015-2018), lastenlääkäri, Joensuu
 Holsti Eero, (2015-2018), luottamusmies, Joensuu
 Karjalainen Timo, (2015-2018), professori, Joensuu
 Leppänen Helena, (2015-2018), lastenohjaaja, Kontiolahti
 Mäntynen Matti, (2015-2018), lehtori, Kontiolahti
 Nuutinen Tapani, (2015-2018), kirkkoherra, Joensuu
 Nyyssönen Leena, (2015-2018), erityisopettaja, Kontiolahti
 Väistö Matti, (2015-2018), valtiopäiväneuvos, Kiihtelysvaara
 Kärki Anja, (2016-2019), lähihoitaja, Joensuu
 Mattila Jouni, (2016-2019), eversti, Kontiolahti *
 Mustonen Tarja, (2016-2019), koulunkäynnin ohjaaja, Juuka *
 Nevalainen Aki, (2016-2019), yhteyspäällikkö, Juuka
 Niemi Antti-Sakari, (2016-2019), osastonylilääkäri, Kontiolahti
 Suvanto Iivo, (2016-2019), kirkkoherra, Joensuu
 Ujala-Lavikainen Sirpa, (2016-2019), yrittäjä, Liperi

Hallintoneuvosto 03.04.2017 lähtien

Puheenjohtaja Laaninen Seppo (2017-2018), eläkeläinen, Nurmes

Varapuheenjohtaja Sikanen Lauri (2017-2018), vanhempi tutkija, Joensuu*

Muut jäsenet

Alhoniemi Ilona (2017-2020), maanviljelijä, Nurmes*
 Haapalainen Anu (2017-2020), yrittäjä, Lieksa*
 Harakka Aija (2017-2020), yrittäjä, Valtimo
 Hiltunen Sauvo (2017-2020), yrittäjä, Koli*
 Hipsi Irene (2017-2020), yrittäjä, Lieksa
 Hämäläinen Mari (2017-2020), luokanopettaja, Joensuu
 Karjalainen Timo (2017-2020), professori, Joensuu
 Korhonen Pasi (2017-2019), kauppias, Nurmes
 Kärki Anja (2017-2018), lähihoitaja, Joensuu
 Leppänen Helena (2017-2018), lastenohjaaja, Kontiolahti
 Mattila Jouni (2017-2019), eversti, Kontiolahti
 Mustonen Tarja (2017-2020), koulunkäynnin ohjaaja, Koli
 Niemi Antti-Sakari (2017-2019), osaston ylilääkäri, Kontiolahti
 Nuutinen Tapani (2017-2019), kirkkoherra, Joensuu
 Nyyssönen Leena (2017-2020), erityisopettaja, Kontiolahti
 Piironen Päivi (2017-2018), maatalousyrittäjä, Nurmes
 Pikkarainen Hanna (2017-2018), yrittäjä, Kontiolahti
 Poutiainen Risto (2017-2019), vs.maakuntajohtaja, Joensuu
 Puhakka-Tarvainen Helena (2017-2018), biologi, suunnittelija, Joensuu
 Sirviö Osmo (2017-2019), maanviljelijä, Juuka
 Turunen Teija (2017-2019), lähetyssihteeri, Lieksa
 Törnqvist Solja (2017-2018), lehtori, Lieksa
 Vesa Antero (2017-2019), yrittäjä, Lieksa
 *Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnan jäsen

Hallitus 01.01.- 03.04.2017

Puheenjohtaja Hinkkanen Mervi, koordinaattori, Kontiolahti (s. 1954)
Varapuheenjohtaja Kainulainen Matti, maanviljelijä Juuka (s. 1950)

Muut jäsenet

Hytönen Mauri, metsätalousinsinööri, Kontiolahti (s.1958)
Moilanen Irma, lehtori, Juuka (s.1967)
Punta Eeva, hallituksen puheenjohtaja, Joensuu (s.1965)
Sunikka Miika, DI, Joensuu (1974)
Mononen Esko, toimitusjohtaja, Joensuu (s.1957)

Hallitus 04.04.2017 lähtien

Puheenjohtaja Hinkkanen Mervi, koordinaattori, Kontiolahti (s. 1954)
Varapuheenjohtaja Nuutinen Pekka, metsätalousinsinööri, Lieksa (s. 1964)

Muut jäsenet

Kotisaari Kaija, ryhmäpäällikkö, Lieksa (s. 1969)
Liukka Petri, tehtaanjohtaja, Kontiolahti (s. 1977)
Nevalainen Aki, yhteyspäällikkö, Juuka (s. 1969)
Pikkarainen Tuula, päivähoidon aluejohtaja, Nurmes (s. 1956)
Punta Eeva, hallituksen puheenjohtaja, Joensuu (s. 1965)
Sunikka Miika, DI, yrittäjä, Joensuu (s. 1974)
Reimasto-Heiskanen Jaana, toimitusjohtaja, Lieksa (s. 1963)

Toimitusjohtaja

Mononen Esko, MMM, s. 1957, toimitusjohtajaksi 1.1.2011, palveluksessa 31.3.2017 saakka
Reimasto-Heiskanen Jaana, yo-merkonomi, eMBA, s. 1963, pankin palvelukseen ja toimitusjohtajaksi 1.4.2017

Johtoryhmän kokoonpano

Reimasto-Heiskanen Jaana, yo-merkonomi, eMBA, pankin palvelukseen ja toimitusjohtajaksi 1.4.2017, Lieksa (s. 1963)
Mustonen Tuomo, varatoimitusjohtaja, varatuomari, Juuka, (s. 1956)
Pölönen Seppo, pankinjohtaja, KTM eMBA, Joensuu (s. 1960)
Saloranta Ilpo, riskienhallintajohtaja, oikeustieteen kandidaatti, eMBA (s.1961), 1.12.2017 alkaen
Tolvanen Jyry, riskienhallintajohtaja, KTM, eMBA, Joensuu (s. 1955) 30.11.2017 saakka
Varpiola Helvi, pankinjohtaja, yo-merkonomi, Joensuu (s. 1957)
Louhenvirta Tarja, pankinjohtaja, yo-merkonomi, Joensuu (s. 1961)

Tilintarkastajat

Pankin tilintarkastajana on toiminut PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Silja Komulainen.

Muu tarkastustoiminta

OP Osuuskunnan sisäinen tarkastus suoritti osuuspankin tarkastuksen 12 – 13.9.2017.

Tulevaisuuden näkymät

Talouskehitys jatkuu lähiaikoina myönteisenä niin euroalueella kuin Suomessa. Rahapolitiikka kiristyy vähitellen vuoden aikana, mutta nousu lyhyissä koroissa on vähäistä. Kotitalouksien ja yritysten luotonkysynnän odotetaan vilkastuvan vuonna 2018. Lähiaikojen suurimmat riskit liittyvät rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden lisääntymiseen sekä poliittiseen ympäristöön.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Virallisen taseen osoittama konsernin jakokelpoinen ylijäämä 31.12.2017 oli 139 454 054,46 euroa. Osuuspankin virallisen taseen osoittama jakokelpoinen ylijäämä oli 140 828 283,74 euroa, josta tilikauden ylijäämä oli 2 925 346,46 euroa.

Taseen osoittama ylijäämä ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 1 558 827,10 euroa. Tilikauden ylijäämästä jää 1 366 519,36 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tuloslaskelma ja tase Pro Forma

Pohjois-Karjalan Op konserni (577005KONS)

12 / 2017

12 / 2016

KONSERNITILINPÄÄTÖS
TULOSLASKELMA

KORKOTUOTOT	16 019 443,61	15 833 826,02
KORKOKULUT	-2 091 706,61	-1 853 540,04
KORKOKATE	13 927 737,00	13 980 285,98
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA Sijoituksista	6 444 360,06	6 368 693,91
PALKKIOTUOTOT	10 235 432,68	10 508 145,36
PALKKIOKULUT	-1 707 656,82	-2 242 338,23
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT	-3 725,72	398 687,05
Arvopaperikaupan nettotuotot	-14 930,33	381 327,32
Valuuttatoiminnan nettotuotot	11 204,61	17 359,73
MYYTÄVISSÄ OLEVIEN RAHOITUSVAROJEN NETTOTUOTOT	1 386 580,74	229 026,37
SIJOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	-15 828,73	1 065 770,79
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	1 586 127,91	1 455 357,22
HALLINTOKULUT	-15 648 547,19	-15 892 494,88
Henkilöstökulut	-7 116 272,69	-7 682 039,86
Palkat ja palkkiot	-5 939 149,95	-6 330 637,70
Henkilösivukulut	-1 177 122,74	-1 351 402,16
Eläkekulut	-1 009 580,27	-1 080 542,18
Muut henkilösivukulut	-167 542,47	-270 859,98
Muut hallintokulut	-8 532 274,50	-8 210 455,02
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-5 795 538,16	-1 669 706,99
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-2 364 310,63	-2 395 355,35
ARVONALENTUMISTAPPIOT LUOTOISTA JA MUISTA SITOUMUKSISTA	-1 217 749,31	-241 956,14
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSESTA	0,00	67 603,90
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	6 826 881,83	11 631 718,99
TULOVEROT	-247 055,80	-980 388,35
Tilikauden verot	-811 245,91	-490 091,34
Aikaisempien tilikausien verot	0,00	680,76
Laskennallinen vero	564 190,11	-490 977,77
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	6 579 826,03	10 651 330,64
VÄHEMMISTÖN OSUUS TILIKAUDEN VOITOSTA TAI TAPPIOSTA	210 487,77	114 413,33
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN	6 790 313,80	10 765 743,97
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	6 790 313,80	10 765 743,97

Pohjois-Karjalan Op konserni (577005KONS)

12 / 2017

12 / 2016

TASE Pro Forma		
VASTAAVAA		
KÄTEISET VARAT	2 030 907,01	2 260 189,87
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	421 951 306,10	151 309 881,54
Vaadittaessa maksettavat	103 997 625,89	
Muut	317 953 680,21	
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	1 013 845 855,37	976 340 966,90
Muut	1 013 845 855,37	976 340 966,90
SAAMISTODISTUKSET	6 946 898,70	18 443 998,10
Muilta	6 946 898,70	
OSAKKEET JA OSUUDET	140 260 962,69	171 295 027,54
OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ	664 858,10	828 819,65
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	41 401,76	38 878,94
JOHDANNAISSOPIMUKSET	1 874 520,28	2 720 023,62
AINEELLISET HYÖDYKKEET	31 424 245,62	37 754 338,85
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	5 704 662,13	6 652 794,75
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	23 176 941,13	27 971 141,12
Muut aineelliset hyödykkeet	2 542 642,36	3 130 402,98
MUUT VARAT	990 518,86	1 300 525,83
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	3 212 236,96	3 603 145,41
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	715 514,57	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 623 959 226,02	1 365 895 796,25

Pohjois-Karjalan Op konserni (577005KONS)

12 / 2017

12 / 2016

VASTATTAVAA Pro Forma

VIERAS PÄÄOMA	1 379 300 662,31	1 122 977 004,95
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	175 160 414,95	56 121 932,93
Luottolaitoksille	175 160 414,95	56 121 932,93
Vaadittaessa maksettavat	160 414,95	1 121 932,93
Muut	175 000 000,00	55 000 000,00
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	1 186 354 128,12	1 048 200 675,79
Talletukset	1 186 194 792,23	1 047 936 329,11
Vaadittaessa maksettavat	1 167 486 872,76	1 021 094 444,08
Muut	18 707 919,47	26 841 885,03
Muut velat	159 335,89	264 346,68
Vaadittaessa maksettavat	4 875,13	19,71
Muut	154 460,76	264 326,97
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	1 705 526,96	1 800 608,77
MUUT VELAT	1 363 289,57	2 024 882,92
Muut velat	1 259 647,57	1 929 519,92
Pakolliset varaukset	103 642,00	95 363,00
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	7 043 915,40	6 948 438,45
LASKENNALLISET VEROVELAT	7 673 387,31	7 880 466,09
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	244 658 563,71	242 918 791,30
Osake- ja osuuspääoma	52 221 968,18	54 971 634,09
Jäsenosuudet	4 233 768,18	4 109 334,09
Tuotto-osuudet	47 988 200,00	50 862 300,00
Muut sidotut rahastot	17 139 474,94	17 296 391,21
Vararahasto	14 600 305,13	14 600 305,13
Käyvän arvon rahasto	1 181 959,41	2 696 086,08
Käypään arvoon arvostamisesta, saamistodistukset	1 068 597,05	1 014 291,25
Käypään arvoon arvostamisesta muista	94 495,07	1 623 131,73
Rahavirran suojausrahasto	314 357,11	732 684,61
Laskennalliset verot /rahavirran suojaus	-62 871,40	-146 536,91
Laskennalliset verot käyvän arvon rahaston saamistodistuksista	-213 719,41	-202 858,25
Laskennalliset verot käyvän arvon rahaston muista	-18 899,01	-324 626,35
Muut rahastot	1 357 210,40	
Vapaat rahastot	39 841 230,86	39 028 307,91
Muut rahastot	38 525 908,58	38 525 908,58
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	123 432 329,64	114 808 623,67
Tilikauden voitto tai tappio	6 790 313,80	10 765 743,97
Vähemmistön osuus pääomasta	5 233 246,29	6 048 090,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 623 959 226,02	1 365 895 796,25
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET		
ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUKUKSET	16 561 975,34	11 613 708,63
Takaukset ja pantit	16 561 975,34	11 613 708,63
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUKUKSET	123 787 306,69	83 218 221,43
Muut	123 787 306,69	83 218 221,43
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET YHTEENSÄ	140 349 282,03	94 831 930,06

POHJOIS-KARJALAN OSUUSPANKKI

PRO FORMA

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Korkotuotot	16 082 953,22	15 949 371,91
Korkokulut	2 072 670,76	1 832 363,01
KORKOKATE	14 010 282,46	14 117 008,90
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	6 444 360,06	6 398 636,53
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä		40 000,00
Muista yrityksistä	6 444 360,06	6 358 636,53
Palkkiotuotot	10 235 752,28	9 888 408,69
Palkkiokulut	1 707 976,42	2 242 615,83
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-3 725,72	398 687,05
Arvopaperikaupan nettotuotot	-14 930,33	381 327,32
Valuuttatoiminnan nettotuotot	11 204,61	17 359,73
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	1 386 580,74	229 026,37
Suojauslaskennan nettotulos	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	94 956,33	270 325,47
Liiketoiminnan muut tuotot	1 163 405,32	934 792,54
Hallintokulut	15 648 547,19	15 303 320,61
Henkilöstökulut	7 116 272,69	7 286 549,26
Palkat ja palkkiot	5 939 149,95	6 000 082,22
Henkilösivukulut	1 177 122,74	1 286 467,04
Eläkekulut	1 009 580,27	1 026 151,09
Muut henkilösivukulut	167 542,47	260 315,95
Muut hallintokulut	8 532 274,50	8 016 771,35
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	5 061 670,40	942 589,21
Liiketoiminnan muut kulut	2 301 270,31	2 456 282,44
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	1 217 749,31	241 956,14
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	7 394 397,84	11 050 121,32
Tilinpäätössiirrot	1 012 186,26	2 266 537,54
Tuloverot	39 257,86	531 339,60
Tilikauden verot	811 245,91	493 006,90
Aikaisempien tilikausien verot		-680,76
Laskennallinen vero	-771 988,05	39 013,46
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	6 342 953,72	8 252 244,18
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	6 342 953,72	8 252 244,18

POHJOIS-KARJALAN OSUUSPANKKI

PRO FORMA

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
Käteiset varat	2 030 907,01	2 260 189,87
Saamiset luottolaitoksilta	421 951 306,10	151 309 881,54
Vaadittaessa maksettavat	103 997 625,89	27 036 614,46
Muut	317 953 680,21	124 273 267,08
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 018 183 415,14	982 232 807,90
Muut	1 018 183 415,14	982 232 807,90
Saamistodistukset	6 946 898,70	18 443 998,10
Muilta	6 946 898,70	18 443 998,10
Osakkeet ja osuudet	140 219 238,09	171 253 302,94
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	664 858,10	668 658,14
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	41 401,76	41 401,76
Johdannaissopimukset	1 874 520,28	2 720 023,62
Aineelliset hyödykkeet	21 977 494,85	27 671 294,49
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	5 169 210,90	5 903 692,91
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	15 204 209,49	19 819 279,80
Muut aineelliset hyödykkeet	1 604 074,46	1 948 321,78
Muut varat	990 518,86	1 300 525,83
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	3 212 221,96	3 565 197,02
Laskennalliset verosaamiset	715 514,57	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 618 808 295,42	1 361 467 281,21
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	175 160 414,95	56 121 932,93
Luottolaitoksille	175 160 414,95	56 121 932,93
Vaadittaessa maksettavat	160 414,95	1 121 932,93
Muut	175 000 000,00	55 000 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 186 541 123,84	1 048 789 162,94
Talletukset	1 186 381 787,95	1 048 524 816,26
Vaadittaessa maksettavat	1 167 673 868,48	1 021 682 931,23
Muut	18 707 919,47	26 841 885,03
Muut velat	159 335,89	264 346,68
Vaadittaessa maksettavat	4 875,13	19,71
Muut	154 460,76	264 326,97
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 705 526,96	1 800 608,77
Muut velat	1 342 403,15	1 971 138,23
Muut velat	1 238 761,15	1 875 775,23
Pakolliset varaukset	103 642,00	95 363,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	6 969 935,22	6 775 773,71
Laskennalliset verovelat	0,00	435 005,17
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 371 719 404,12	1 115 893 621,75
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	38 232 774,84	37 220 588,58
Verotusperusteiset varaukset	38 232 774,84	37 220 588,58
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	52 221 968,18	54 971 634,09
Jäsenosuudet	4 233 768,18	4 109 334,09
Tuotto-osuudet	47 988 200,00	50 862 300,00
Muut sidotut rahastot	15 782 264,54	17 296 391,21
Vararahasto	14 600 305,13	14 600 305,13
Käyvän arvon rahasto	1 181 959,41	2 696 086,08
Vapaat rahastot	38 525 908,58	38 525 908,58
Muut rahastot	38 525 908,58	38 525 908,58
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	95 983 021,44	89 306 892,82
Tilikauden voitto (tappio)	6 342 953,72	8 252 244,18
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	208 856 116,46	208 353 070,88
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 618 808 295,42	1 361 467 281,21
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	16 561 975,34	11 613 708,63
Takaukset ja pantit	16 561 975,34	11 613 708,63
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	123 787 306,69	83 218 221,43
Muut	123 787 306,69	83 218 221,43
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	140 349 282,03	94 831 930,06

POHJOIS-KARJALAN OP
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2017 PRO FORMA

577005

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot
- 8 Suojauslaskennan nettotulos
- 9 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 10 Liiketoiminnan muut tuotot
- 11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 12 Liiketoiminnan muut kulut
- 13 Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

Tasetta koskevat liitetiedot

- 14 Saamiset luottolaitoksilta
- 15 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 16 Leasingkohteet
- 17 Saamistodistukset
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissovimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Kiinteistöt
- 22 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 23 Muut varat
- 24 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 25 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 26 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 27 Muut velat
- 28 Pakolliset varaukset
- 29 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 30 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 31 Oma pääoma
- 32 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 33 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2017
- 34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2017
- 34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2017

Muut liitetiedot

- 35 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2017
- 36 Eläkevastuut
- 37 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 38 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 39 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 40 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 41 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2017
- 42 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 43 Notariaattitoiminta
- 44 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2017
- 45 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Saamisista luottolaitoksilta	1 672 856,77	922 670,94	1 672 856,77	922 670,94
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	13 966 776,35	14 460 793,46	14 030 293,52	14 576 398,50
Saamistodistuksista	405 069,10	885 139,67	405 069,10	885 139,67
Johdannaissovimuksista	-49 816,94	-436 078,93	-49 816,94	-436 078,93
josta rahavirran suojaus	575 984,62	235 243,33	575 984,62	235 243,33
Muut korkotuotot	24 558,33	1 300,88	24 550,77	1 241,73
Yhteensä	16 019 443,61	15 833 826,02	16 082 953,22	15 949 371,91
josta arvonalentuneista saamisista kirjatut korkotuotot	24 717,77	107 381,94	24 717,77	107 381,94

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Veloista luottolaitoksille	484 295,85	133 143,76	465 592,54	112 516,53
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	1 606 836,92	1 719 714,84	1 606 836,92	1 719 714,84
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissovimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut korkokulut	573,84	681,44	241,30	131,64
Yhteensä	2 091 706,61	1 853 540,04	2 072 670,76	1 832 363,01

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettut korkokulut

	2017		2016	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Korkotuotot	82 220,48	0,00	115 605,04	6 319,46
Korkokulut	0,00	0,00	0,00	0,00

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2017	2016
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Myytavissa olevista	6 444 360,06	6 358 636,54	6 444 360,06	6 358 636,53
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	10 057,37	0,00	40 000,00
Omistusyhteisyrityksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	6 444 360,06	6 368 693,91	6 444 360,06	6 398 636,53

5. Palkkiotuotot ja -kulut

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Palkkiotuotot				
Luotonannosta	2 911 728,12	3 742 260,07	2 912 047,73	3 122 523,40
Talletuksista	75 712,77	86 592,61	75 712,77	86 592,61
Maksuliikenteestä	4 273 581,90	4 707 170,78	4 273 581,90	4 707 170,78
Rahastoista	702 762,05	660 766,48	702 762,05	660 766,48
Omaisuuksienhoidosta	811 313,96	751 960,09	811 313,96	751 960,09
Lainopillisisistä tehtävistä	415 171,17	486 378,33	415 171,17	486 378,33
Arvopaperinvälityksestä	101 189,43	70 671,18	101 189,43	70 671,18
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	1 550,00	888,16	1 550,00	888,16
Vakuutusten välityksestä	2 032 133,41	2 164 342,59	2 032 133,41	2 164 342,59
Takauksista	161 996,63	160 693,59	161 996,63	160 693,59
Muut	-1 251 706,77	-2 323 578,52	-1 251 706,77	-2 323 578,52
Yhteensä	10 235 432,67	10 508 145,36	10 235 752,28	9 888 408,69

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Palkkiokulut				
Maksetut toimitusmaksut	1 300 660,61	1 917 692,19	1 300 660,61	1 917 692,18
Muut	406 996,21	324 646,04	407 315,81	324 923,65
Yhteensä	1 707 656,82	2 242 338,23	1 707 976,42	2 242 615,83

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot				
Saamistodistuksista *	-6 559,15	-1 334,03	-6 559,15	-1 334,03
Osakkeista ja osuuksista	1 258 867,67	928 781,39	1 258 867,67	928 781,39
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 252 308,52	927 447,36	1 252 308,52	927 447,36
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat				
Saamistodistuksista *	-35 552,51	-37 172,31	-35 552,51	-37 172,31
Osakkeista ja osuuksista	-1 247 078,74	-509 002,57	-1 247 078,74	-509 002,57
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-1 282 631,25	-546 174,88	-1 282 631,25	-546 174,88
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-30 322,73	381 272,48	-30 322,73	381 272,48
Johdannaisten nettotuotot	-42,51	54,84	-42,51	54,84
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	15 434,91		15 434,91	
Valuuttatoiminnan nettotuotot	11 204,62	17 359,73	11 204,61	17 359,73
Kaikki yhteensä	-3 725,71	398 687,05	-3 725,72	398 687,05

*)Saamistodistuksista -kohdat sisältävät alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokiteltujen rahoitusvarojen myyntituloksia 0,00 euroa ja käyvän arvon muutoksia 24.384,49 euroa.

7. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Saamistodistuksista				
Myyntivoitot ja -tappiot	-1 830,14	0,00	-1 830,14	0,00
Arvon alentumistappiot ja niiden peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretty	-2 862,21	235 472,95	-2 862,21	235 472,95
Yhteensä	-4 692,35	235 472,95	-4 692,35	235 472,95
Osakkeista ja osuuksista				
Myyntivoitot ja -tappiot	45 902,31	-1 687,63	45 902,31	-1 687,63
Arvon alentumistappiot	0,00	-32 043,90	0,00	-32 043,90
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretty	1 345 370,78	27 284,95	1 345 370,78	27 284,95
Yhteensä	1 391 273,09	-6 446,58	1 391 273,09	-6 446,58
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä	1 386 580,74	229 026,37	1 386 580,74	229 026,37

8. Suojauslaskennan nettotulos

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Suojausinstrumenttien nettotulos	-332 094,03	53 647,37	-332 094,03	53 647,37
Suojauskohteiden nettotulos	332 094,03	-53 647,37	332 094,03	-53 647,37
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

9. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Vuokra- ja osinkotuotot	174 378,56	305 661,35	174 378,56	232 625,05
Muut tuotot	19 876,82	0,00	46 270,82	0,00
Myyntivoitot	250 830,89	1 634 377,78	252 312,53	1 020 325,16
Vuokrakulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-134 021,46	-147 217,98	-63 875,00	-70 877,00
Myyntitappiot	-18 348,81	-430 629,99	-18 348,81	-430 629,99
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	-119 701,40	0,00	-119 701,40	-235 324,71
Muut kulut	-188 843,32	-296 420,37	-176 080,37	-245 793,04
Yhteensä	-15 828,72	1 065 770,79	94 956,33	270 325,47

10. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	783 399,60	267 378,86	369 620,43	351 125,26
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiovoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	802 728,31	1 187 978,36	793 784,89	583 667,28
Yhteensä	1 586 127,91	1 455 357,22	1 163 405,32	934 792,54

11. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Suunnitelman mukaiset poistot	1 502 511,59	1 669 706,99	768 643,83	942 589,21
Arvon alentumiset	4 293 026,57	0,00	4 293 026,57	0,00
Yhteensä	5 795 538,16	1 669 706,99	5 061 670,40	942 589,21

12. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Vuokratkulut	74 790,89	104 955,92	76 350,89	104 955,92
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	1 004 812,00	1 000 759,42	940 211,69	1 129 198,27
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	1 284 707,73	1 289 640,01	1 284 707,73	1 222 128,25
Yhteensä	2 364 310,62	2 395 355,35	2 301 270,31	2 456 282,44

13. Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista**2017****Konserni****Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista**

Saamisista luottolaitoksilta	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 722 822,61
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	0,00
Muista	0,00
Yhteensä	1 722 822,61

Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	0,00
Muista	0,00
Yhteensä	0,00

Arvon alentumistappiot yhteensä

Saamiskohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00	0,00
1 722 822,61	81 760,53	-592 415,59	1 212 167,55
0,00	5 581,76	0,00	5 581,76
0,00	0,00	0,00	0,00
1 722 822,61	87 342,29	-592 415,59	1 217 749,31
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
1 722 822,61	87 342,29	-592 415,59	1 217 749,31

Pankki**Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista**

Saamisista luottolaitoksilta	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 722 822,61
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	0,00
Muista	0,00
Yhteensä	1 722 822,61

Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	0,00
Muista	0,00
Yhteensä	0,00

Arvon alentumistappiot yhteensä

Saamiskohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00	0,00
1 722 822,61	81 760,53	-592 415,59	1 212 167,55
0,00	5 581,76	0,00	5 581,76
0,00	0,00	0,00	0,00
1 722 822,61	87 342,29	-592 415,59	1 217 749,31
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
1 722 822,61	87 342,29	-592 415,59	1 217 749,31

14. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	103 997 625,89	27 036 614,46	103 997 625,89	27 036 614,46
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	103 997 625,89	27 036 614,46	103 997 625,89	27 036 614,46
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				0,00
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta		0,00		0,00
Talletukset	317 926 440,85	124 244 868,91	317 926 440,85	124 244 868,91
Muut	27 239,36	28 398,17	27 239,36	28 398,17
Yhteensä	317 953 680,21	124 273 267,08	317 953 680,21	124 273 267,08
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	421 951 306,10	151 309 881,54	421 951 306,10	151 309 881,54
josta huonommalla etuoukudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

15. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Luotonanto ja takausaamiset sektoreittain				
Yritykset	297 205 439,41	264 325 850,62	301 542 999,18	270 217 691,62
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 043 471,18	4 107 349,57	2 043 471,18	4 107 349,57
Julkisyhteisöt	6 180 000,00	7 854 178,38	6 180 000,00	7 854 178,38
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	7 174 775,59	7 699 480,49	7 174 775,59	7 699 480,49
Kotitaloudet	701 900 831,61	692 918 004,96	701 900 831,61	692 918 004,96
Ulkomaat	23 822,93	31 245,94	23 822,93	31 245,94
Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	-682 485,35	-595 143,06	-682 485,35	-595 143,06
Yhteensä	1 013 845 855,37	976 340 966,90	1 018 183 415,14	982 232 807,90
josta huonommalla etuoukudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

Tase-erään sisältyy luottoja

0,00

euroa, joille ei tulouteta korkoa.

Taseeseen sisältyy luottoja

9 806 123,70

euroa, joista on kirjattu saamiskohtainen arvonalentuminen

(määrä ennen arvonalentumista)

Luottojen ja takausaamisten arvonalentumiset

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Arvonalentumiset tilikauden alussa	5 078 377,48	4 934 943,99	5 078 377,48	4 934 943,99
+ Tilikaudella kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumiset	1 652 420,15	607 921,10	1 652 420,15	607 921,10
+/- Tilikaudella kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	87 342,29	18 929,10	87 342,29	18 929,10
- Tilikaudella peruutetut saamiskohtaiset arvonalentumiset	-536 967,04	-411 730,07	-536 967,04	-411 730,07
- Tilikaudella kirjatut tot.arvonalentumistappiot, joista on aikaisemmin tehty saamiskohtainen arvonalentuminen	-192 312,97	-71 686,64	-192 312,97	-71 686,64
Arvonalentumiset tilikauden lopussa	6 088 859,91	5 078 377,48	6 088 859,91	5 078 377,48

16. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

17. Saamistodistukset**Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset 31.12.2017****Konserni**

	Keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavat	Muut saamis- todistukset	Yhteensä	Josta huonommalla etu oikeudella
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	509 530,00	509 530,00	0,00
Myytavissä olevat	0,00	6 437 368,70	6 437 368,70	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	6 946 898,70	6 946 898,70	0,00

Pankki

	Keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavat	Muut saamis- todistukset	Yhteensä	Josta huonommalla etu oikeudella
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	509 530,00	509 530,00	0,00
Myytavissä olevat	0,00	6 437 368,70	6 437 368,70	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	6 946 898,70	6 946 898,70	0,00

Julkisesti noteeratut ja muut saamistodistukset 31.12.2017**Konserni**

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	509 530,00	0,00	509 530,00
Myytavissä olevat	6 296 539,90	140 828,80	6 437 368,70
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70

Pankki

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	509 530,00	0,00	509 530,00
Myytavissä olevat	6 296 539,90	140 828,80	6 437 368,70
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2017

Konserni

	31.12.2017		31.12.2016
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Myytavissä olevat	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muulta	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	600 443,05
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	600 443,05
Muut	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	509 530,00	0,00	509 530,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	509 530,00	0,00	509 530,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	2 652 544,10
Muut	0,00	0,00	0,00
Myytavissä olevat	6 296 539,90	140 828,80	6 437 368,70
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	5 364 610,00	0,00	5 364 610,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	140 828,80	1 527 287,50
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	5 058 831,09
Muut	931 929,90	0,00	931 929,90
Yhteensä	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70

Taseeseen sisältyy saamistodistuksia

0,00

euroa, joille ei tulouteta korkoa.

Pankki

	31.12.2017		31.12.2016
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Myytavissä olevat	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muilta	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	600 443,05
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	600 443,05
Muut	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	509 530,00	0,00	509 530,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	509 530,00	0,00	509 530,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	2 652 544,10
Muut	0,00	0,00	0,00
Myytavissä olevat	6 296 539,90	140 828,80	6 437 368,70
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	5 364 610,00	0,00	5 364 610,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	140 828,80	140 828,80
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	5 058 831,09
Muut	931 929,90	0,00	931 929,90
Yhteensä	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70

Taseeseen sisältyy saamistodistuksia

0,00

euroa, joille ei tulouteta korkoa.

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2017

Konserni**Osakkeet ja osuudet**

Kaypankäyntitarkoituksessa pidettävät

Myytavissa olevat

Omistusyhteisyritysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00		0,00	0,00
599 495,06	139 661 467,62	140 260 962,68	0,00
	664 858,10	664 858,10	
	41 401,76	41 401,76	
599 495,06	140 367 727,48	140 967 222,54	0,00

Pankki**Osakkeet ja osuudet**

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Myytavissa olevat

Omistusyhteisyritysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
599 495,07	139 619 743,02	140 219 238,09	0,00
0,00	664 858,10	664 858,10	0,00
0,00	41 401,76	41 401,76	0,00
599 495,07	140 326 002,88	140 925 497,95	0,00

Muut kuin julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintameno.

19. Johdannaisopimukset**Konserni**

Suojamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2017

Korkojohdannaiset

Terminisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihtosopimukset

joista rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Terminisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtosopimukset

Osakejohdannaiset

Terminisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Terminisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
160 166 411,54	691 674,67	522 681,35
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
160 166 411,54	691 674,67	522 681,35
109 500 000,00	691 674,67	377 317,57
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	691 674,67	522 681,35

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika					
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	50 666 411,54	10 000 000,00	99 500 000,00	0,00	160 166 411,54
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	50 666 411,54	10 000 000,00	99 500 000,00	0,00	160 166 411,54
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2017

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Ostetut	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	1 182 845,61

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Ostetut	1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2017

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	160 166 411,54	691 674,67	522 681,35
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	160 166 411,54	691 674,67	522 681,35
josta rahavirran suojaus	109 500 000,00	691 674,67	377 317,57
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		691 674,67	522 681,35

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	50 666 411,54	10 000 000,00	99 500 000,00	0,00	160 166 411,54
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	50 666 411,54	10 000 000,00	99 500 000,00	0,00	160 166 411,54
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2017

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Ostetut	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	1 182 845,61

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Ostetut	1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2016

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	65 146 175,71	1 041 177,22	121 762,37
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	64 745 823,06	1 040 388,42	121 762,37
josta rahavirran suojaus	34 000 000,00	854 446,97	121 762,37
Muut swap -sopimukset	400 352,65	788,80	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		1 041 177,22	121 762,37

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	31 146 175,71	0,00	34 000 000,00	0,00	65 146 175,71
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	30 745 823,06	0,00	34 000 000,00	0,00	64 745 823,06
Muut swap -sopimukset	400 352,65	0,00	0,00	0,00	400 352,65
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2016

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	45 465 629,14	0,00	1 678 846,40
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	45 465 629,14	0,00	1 678 846,40
Ostetut	45 465 629,14	0,00	1 678 846,40
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	1 678 846,40

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	2 798 542,17	14 582 227,26	28 084 859,71	0,00	45 465 629,14
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 798 542,17	14 582 227,26	28 084 859,71	0,00	45 465 629,14
Ostetut	2 798 542,17	14 582 227,26	28 084 859,71	0,00	45 465 629,14
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2016

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	65 146 175,71	1 041 177,22	121 762,37
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	64 745 823,06	1 040 388,42	121 762,37
josta rahavirran suojaus	34 000 000,00	854 446,97	121 762,37
Muut swap -sopimukset	400 352,65	788,80	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		1 041 177,22	121 762,37

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	31 146 175,71	0,00	34 000 000,00	0,00	65 146 175,71
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	30 745 823,06	0,00	34 000 000,00	0,00	64 745 823,06
Muut swap sopimukset	400 352,65	0,00	0,00	0,00	400 352,65
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2016

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	45 465 629,14	0,00	1 678 846,40
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	45 465 629,14	0,00	1 678 846,40
Ostetut	45 465 629,14	0,00	1 678 846,40
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	1 678 846,40

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika					
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	2 798 542,17	14 582 227,26	28 084 859,71	0,00	45 465 629,14
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 798 542,17	14 582 227,26	28 084 859,71	0,00	45 465 629,14
Ostetut	2 798 542,17	14 582 227,26	28 084 859,71	0,00	45 465 629,14
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
ICT- menot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut kehittäminenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Osakkuusyrityksistä johtuva konserniliikearvo ja konsernireservi 31.12.2017

Osakkuusyrityksistä johtuvan konserniliikearvon vielä poistamatta oleva määrä	0,00	euroa
Osakkuusyrityksistä johtuvan konsernireservin vielä tulouttamatta oleva määrä	0,00	euroa

Osakkuusyrityksistä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

21. Kiinteistöt

31.12.2017

Konserni

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
511 415,90	1 282 392,41	
20 990 038,08	3 330 250,96	4 006 167,62
1 675 487,15	1 092 018,76	1 198 662,00
23 176 941,13	5 704 662,13	5 204 829,62

Pankki

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
72 621,78	656 823,52	646 799,76
1 666 340,00	214 201,00	800 000,00
13 465 247,71	4 298 186,38	4 404 829,62
15 204 209,49	5 169 210,90	5 851 629,38

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävässä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arviointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

22. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Konserni

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa

+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus-kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
0,00	7 781 063,69	33 163 199,13	5 065 656,36
0,00	11 792,04	37 791,01	127 228,58
0,00	-802 807,22	-117 919,39	-1 657 884,09
0,00	320 552,39	-320 552,39	0,00
0,00	-134 021,47	-693 829,93	-303 032,45
0,00	17 219,16	-4 293 026,57	0,00
0,00	-217 363,38	410 080,09	1 623 602,37
0,00	-85 829,70	-4 701 300,08	-2 312 928,41
0,00	-1 213 189,82	-336 375,85	0,00
0,00	27 246,44	32 390,24	0,00
0,00	0,00	-3 515,13	0,00
0,00	5 704 662,13	23 176 941,13	2 542 642,36

Pankki

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset tilikauden alussa

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa

+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus-kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
0,00	8 136 103,74	25 190 467,49	4 261 250,19
0,00	11 792,04	37 791,01	127 228,58
0,00	-802 807,22	-117 919,39	-1 657 884,09
0,00	320 552,39	-320 552,39	0,00
0,00	-63 875,00	-327 927,93	-437 194,18
0,00	17 219,16	-4 293 026,57	0,00
0,00	-217 363,38	410 080,09	1 623 602,37
0,00	-1 046 467,45	-5 067 202,08	-2 312 928,41
0,00	-1 213 189,82	-336 375,85	0,00
0,00	27 246,44	32 390,24	0,00
0,00	0,00	-3 515,13	0,00
0,00	5 169 210,90	15 204 209,49	1 604 074,46

23. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	311 565,34	0,00	311 565,35
Maksujenvälityssaamiset	3 918,59	10 192,40	3 918,59	10 192,41
Muut	986 600,27	978 768,09	986 600,27	978 768,07
Yhteensä	990 518,86	1 300 525,83	990 518,86	1 300 525,83

24. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Korot				
Korkosaamiset	2 846 106,87	2 528 839,81	2 846 106,87	2 528 839,82
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 846 106,87	2 528 839,81	2 846 106,87	2 528 839,82
Muut				
Muut maksetut ennakomaksut	278 693,92	58 580,40	278 693,92	58 580,40
Muut siirtosaamiset	87 436,17	1 015 725,20	87 421,17	977 776,80
Yhteensä	366 130,09	1 074 305,60	366 115,09	1 036 357,20
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	3 212 236,96	3 603 145,41	3 212 221,96	3 565 197,02

25. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2017

Konserni**Jaksotuseroista**

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	1 021 528,13
Laskennalliset verovelat	10 523,71
Netto	1 011 004,42

Muista väliaikaisista eroista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	0,00
Laskennalliset verovelat	295 489,85
Netto	-295 489,85

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
	7 646 554,97
0,00	26 832,35
1 011 004,42	0,00
-295 489,85	
715 514,57	7 673 387,32

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	-202 437,25
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	-5 360,69
Konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvat	0,00
Yhteensä	-207 797,94

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja verotusperusteiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on **29 830 493,56** euroa.

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä **0,00** euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostustuloksista kirjatuista laskennallisista verosaamisista ja -veloista.

Arvonkorotukset 31.12.2017

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

56 121,55

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

11 224,00

Pankki

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
1 021 528,13	10 523,71	1 011 004,42
0,00	295 489,85	-295 489,85
1 021 528,13	306 013,56	715 514,57

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuihin myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostustuloksista ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksista kirjatuihin laskennallisista verosaamisista ja -veloista.

Arvonkorotukset 31.12.2017

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

56 121,55

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

11 224,31

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
0,00	0,00	0,00
38 232 774,84	7 646 554,97	30 586 219,87
38 232 774,84	7 646 554,97	30 586 219,87

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja veroperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Konserni

	Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Nimellisarvo 31.12.2017	Kirjanpitoarvo 31.12.2016	Nimellisarvo 31.12.2016
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Nimellisarvo 31.12.2017	Kirjanpitoarvo 31.12.2016	Nimellisarvo 31.12.2016
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

27. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	143 584,02	71 252,82	143 584,02	144 871,82
Muut	1 116 063,54	1 064 617,57	1 095 177,13	1 730 903,41
Yhteensä	1 259 647,56	1 135 870,39	1 238 761,15	1 875 775,23

28. Pakolliset varaukset

31.12.2017

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					95 363,00	95 363,00
+ varausten lisäys					8 279,00	8 279,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					0,00	0,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	103 642,00	103 642,00

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					95 363,00	95 363,00
+ varausten lisäys					8 279,00	8 279,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset						0,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	103 642,00	103 642,00

29. Siirtovelat ja saadut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Korot				
Korkovelat	1 923 349,36	1 574 499,18	1 923 349,36	1 574 499,18
Saadut korkoennakot	15 840,28	30 547,61	15 840,28	30 547,61
Yhteensä	1 939 189,64	1 605 046,79	1 939 189,64	1 605 046,79
Muut				
Muut saadut ennakkomaksut	6 752,63	17 804,79	6 752,63	17 804,79
Muut siirtovelat	5 097 973,12	5 325 586,87	5 023 992,95	5 152 922,13
Yhteensä	5 104 725,75	5 343 391,66	5 030 745,58	5 170 726,92
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	7 043 915,39	6 948 438,45	6 969 935,22	6 775 773,71

30. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Konserni****Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat

Muut

Yhteensä

31.12.2017

0,00

0,00

0,00**Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä****31.12.2017**

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaaikaista takaisinmaksua.

Pankki**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat

Muut

Yhteensä

31.12.2017

0,00

0,00

0,00**Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä****31.12.2017**

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaaikaista takaisinmaksua.

31. Oma pääoma**Konserni**

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä	242 918 791,31	8 888 608,20	-8 506 046,18	0,00	244 658 563,73
Osuuspääoma	54 971 634,09	1 009 684,09	-3 759 350,00	0,00	52 221 968,18
Jäsenosuudet	4 109 334,09	219 484,09	-95 050,00	0,00	4 233 768,18
Tuotto-osuudet	50 862 300,00	790 200,00	-3 664 300,00	0,00	47 988 200,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	17 296 391,21	275 687,32	-1 789 813,99	0,00	17 139 474,94
Vararahasto	14 600 305,13	0,00	0,00		14 600 305,13
Käyvän arvon rahasto	2 696 086,08	275 687,32	-1 789 813,99		1 181 959,41
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				1 357 210,40
Vapaat rahastot	39 028 307,91	812 922,95			39 841 230,86
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	125 574 367,64	0,00	-2 142 038,01		123 432 329,63
Tilikauden voitto tai tappio		6 790 313,84	0,00		6 790 313,84
Vähemmistön osuus pääomasta	6 048 090,46		-814 844,18		5 233 246,28

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	811 433,00	69 560,35	0,00	26 115,71	854 877,64
Osakkeet ja osuudet	1 298 505,38	122 461,46	0,00	1 345 370,78	75 596,06
Muut	586 147,70	83 665,51	418 327,50	0,00	251 485,71
Rahavirran suojaus	732 684,61	0,00	418 327,50	0,00	314 357,10
laskennalliset verot	-146 536,91	83 665,51	0,00		-62 871,39
Yhteensä	2 696 086,08	275 687,32	418 327,50	1 371 486,49	1 181 959,41

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	208 353 070,88	7 628 325,13	-7 125 279,55	0,00	208 856 116,46
Osuuspääoma	54 971 634,09	1 009 684,09	-3 759 350,00	0,00	52 221 968,18
Jäsenosuudet	4 109 334,09	219 484,09	-95 050,00	0,00	4 233 768,18
Tuotto-osuudet	50 862 300,00	790 200,00	-3 664 300,00	0,00	47 988 200,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	17 296 391,21	275 687,32	-1 789 813,99	0,00	15 782 264,54
Vararahasto	14 600 305,13				14 600 305,13
Käyvän arvon rahasto	2 696 086,08	275 687,32	-1 789 813,99		1 181 959,41
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	38 525 908,58				38 525 908,58
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	97 559 137,00		-1 576 115,56		95 983 021,44
Tilikauden voitto tai tappio		6 342 953,72	0,00		6 342 953,72

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	811 433,00	69 560,35	0,00	26 115,71	854 877,64
Osakkeet ja osuudet	1 298 505,38	122 461,46	0,00	1 345 370,78	75 596,06
Muut	586 147,70	83 665,51	418 327,50	0,00	251 485,71
Rahavirran suojaus	732 684,61	0,00	418 327,50	0,00	314 357,11
laskennalliset verot	-146 536,91	83 665,51	0,00		-62 871,40
Yhteensä	2 696 086,08	275 687,32	418 327,50	1 371 486,49	1 181 959,41

32. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2017**

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

Konserni	Pankki
69 361 443,12	68 004 232,72
170 063 874,33	140 851 883,74
239 425 317,45	208 856 116,46

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2017

Vapaa oma pääoma

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat

Konserni	Pankki
170 063 874,33	140 851 883,74
0,00	0,00
30 609 819,87	23 600,00
139 454 054,46	140 828 283,74

33. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2017**Konserni**

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-

todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	116 524 066,74	8 000 000,00	114 400 000,00	183 000 000,00	27 239,36
	32 733 356,43	90 892 194,16	346 722 848,74	281 700 271,62	261 797 184,42
	0,00	506 410,00	5 508 558,80	0,00	931 929,90
	160 414,94	0,00	30 000 000,00	145 000 000,00	0,00
	1 171 309 560,56	7 258 636,84	474 166,89	168 577,10	7 143 186,73
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut kuin määräaikaist talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".**Pankki**

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-

todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	116 524 066,74	8 000 000,00	114 400 000,00	183 000 000,00	27 239,36
	32 733 356,43	90 892 194,16	351 060 408,51	281 700 271,62	261 797 184,42
	0,00	506 410,00	5 508 558,80	0,00	931 929,90
	160 414,95	0,00	30 000 000,00	145 000 000,00	0,00
	1 171 309 560,56	7 258 636,84	661 162,61	168 577,10	7 143 186,73
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut kuin määräaikaist talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

34a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2017**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrityksiltä ja velat osakkuusyrityksille
Saamiset luottolaitoksilta	421 680 204,65	271 101,45	421 951 306,10	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 013 845 855,37	0,00	1 013 845 855,37	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	6 946 898,70	0,00	6 946 898,70	
Johdannaissopimukset	1 874 520,28	0,00	1 874 520,28	
Muu omaisuus	179 282 688,32	57 957,24	179 340 645,56	
Velat luottolaitoksille	175 160 414,94	0,00	175 160 414,94	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 186 083 608,64	270 519,48	1 186 354 128,12	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 705 526,95	0,00	1 705 526,95	
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	16 080 592,26	0,00	16 080 592,26	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	421 680 204,65	271 101,45	421 951 306,10	186 995,72	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 018 183 415,14	0,00	1 018 183 415,14		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	6 946 898,70	0,00	6 946 898,70		
Johdannaissopimukset	1 874 520,28	0,00	1 874 520,28		
Muu omaisuus	169 794 197,96	57 957,24	169 852 155,20		
Velat luottolaitoksille	175 160 414,95	0,00	175 160 414,95		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 186 270 604,36	270 519,48	1 186 541 123,84	4 337 559,77	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 705 526,96	0,00	1 705 526,96		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	8 312 338,37	0,00	8 312 338,37		

34b.Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2017

	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	2 030 907,01	2 030 907,01	2 030 907,01	2 030 907,01
Saamiset luottolaitoksilta	421 951 306,10	421 951 306,10	421 951 306,10	421 951 306,10
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 013 845 855,37	1 013 845 855,37	1 018 183 415,14	1 018 183 415,14
Saamistodistukset	6 946 898,70	6 946 898,70	6 946 898,70	6 946 898,70
Osakkeet ja osuudet	140 260 962,68	140 260 962,68	140 219 238,09	140 219 238,09
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	664 858,10	664 858,10	664 858,10	664 858,10
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	41 401,76	41 401,76	41 401,76	41 401,76
Johdannaissopimukset	1 874 520,28	1 874 520,28	1 874 520,28	1 874 520,28
Yhteensä	1 587 616 710,00	1 587 616 710,00	1 591 912 545,18	1 591 912 545,18
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	175 160 414,94	175 160 414,94	175 160 414,95	175 160 414,95
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 186 354 128,12	1 186 354 128,12	1 186 541 123,84	1 186 541 123,84
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 705 526,95	1 705 526,95	1 705 526,96	1 705 526,96
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 363 220 070,01	1 363 220 070,01	1 363 407 065,75	1 363 407 065,75

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit**Konserni**

Saamistodistukset
 Osakkeet ja osuudet
 Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)
 Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
5 874 140,00	0,00	931 929,90	6 806 069,90
0,00	599 495,06	0,00	599 495,06
0,00	691 674,67	0,00	691 674,67
0,00	1 705 526,96	0,00	1 705 526,96

Pankki

Saamistodistukset
 Osakkeet ja osuudet
 Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)
 Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
5 874 140,00	0,00	931 929,00	6 806 069,00
0,00	599 495,06	0,00	599 495,06
0,00	691 674,67	0,00	691 674,67
0,00	1 705 526,96	0,00	1 705 526,96

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2016
 siirrot tasoon 3
 siirrot tasosta 3
 muu muutos
 Päättävä tase 31.12.2017

1 899 044,49
0,00
0,00
-967 115,49
931 929,00

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määrittyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistettut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

35. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2017**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	185 965 469,93	185 965 469,93
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	185 965 469,93	185 965 469,93

Pankki**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	185 965 469,93	185 965 469,93
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	185 965 469,93	185 965 469,93

36. Eläkevastuut

31.12.2017

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty OP-Eläkekassan kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön ja OP-Henkivakuutuksen kautta. Konserniyhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksella.

37. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

31.12.2017

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

38. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Konserni

Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2017

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi
annetut sitoumukset

Takaukset ja pantit

Muut

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	140 349 282,03	140 349 282,03
0,00	0,00	16 561 975,34	16 561 975,34
0,00	0,00	16 561 975,34	16 561 975,34
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	123 787 306,69	123 787 306,69
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	123 787 306,69	123 787 306,69
0,00	0,00	123 753 706,16	123 753 706,16

Pankki

Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2017

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi
annetut sitoumukset

Takaukset ja pantit

Muut

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	140 349 282,03	140 349 282,03
0,00	0,00	16 561 975,34	16 561 975,34
0,00	0,00	16 561 975,34	16 561 975,34
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	123 787 306,69	123 787 306,69
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	123 787 306,69	123 787 306,69
0,00	0,00	123 753 706,16	123 753 706,16

39. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2008 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee kymmenen vuoden tarkistusjakson

aikana . Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2017-2026 kiinteistöinvestoinnin valmistusajankohdasta riippuen.

14 926,50
0,00
0,00
14 926,50

40. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

Sisältää 31.12. mukaisen hallinnon palkkiot ja vastuut

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2017

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö

Vakinainen osa-aikainen henkilöstö

Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Konserni		Pankki	
Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
120	-4	120	-4
0	0	0	0
15	0	15	0
135	-4	135	-4

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2017

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

josta toimitusjohtaja Esko Monoselle ja Jaana Reimasto-Heiskaselle maksetut

palkat ja palkkiot sekä luontoisedut

Konserni	Pankki
Palkat ja palkkiot	Palkat ja palkkiot
50 070,00	50 070,00
634 849,00	634 849,00
380 538,00	380 538,00
14 110,00	14 110,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 700 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle ei kuukausipalkkiota makseta. Hallintoneuvoston jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 300 euroa kokouks

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 1700 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 650 euroa kuukaudessa ja muille jäsenille 450 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 420 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitus-työskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtaja Jaana Reimasto-Heiskasen vanhuuseläkeikä on 65 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomissajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Toimitusjohtaja Esko Mononen jäi toimitusjohtajan mukaisesti eläkkeelle 1.7.2017. Eläkekassalle maksettu kokonaiskustannus tästä oli 527.588 €. Arvioitua kokonaiskustannusta 540.000 € on jaksotettu tasaosuuksin vuosina 2013-2017.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2017 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: Kohtaamisen NPS (painolla 15%), bränditason NPS (painolla 5%), Digitaalinen asiointi (painolla 20%) sekä OP Ryhmän tulos ennen veroja (painolla 60%). Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosuorituksen määrä vuodelta 2017 on noin 3,2 % rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2017 kirjattiin palkkioita yhteensä 197.108,06 euroa.

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Lyhyen aikavälin palkitsemisohjelmassa ansaintajakso on enintään kalenterivuosi ja palkkio maksetaan lähtökohtaisesti rahana. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä kattaa koko henkilöstön. Palkkiomaksimit on porrastettu tehtävän vaativuuden perusteella. Palkitseminen perustuu pankkitasoihin yhteisiin ja henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkion maksun edellytyksenä on, että pankin asiakasliiketoiminta on voitollista.

Pitkän aikavälin johdon palkkiojärjestelmän piiriin kuuluvat erikseen määritellyt johtajat ja avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päättää järjestelmän OP:n ryhmätasoiset ansaintamittarit ja niille asetettavat tavoitteet kullekin ansaintajaksolle erikseen. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Pitkän aikavälin järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Palkkion määrä riippuu tavoitteiden saavuttamisesta ansaintajakson päättyttyä. Ensimmäisen ansaintajakson 2011 - 2013 palkkio maksettiin lykkäysajan jälkeen kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2015 - 2017. Toisen ansaintajakson 2014 -2016 palkkio maksetaan lykkäysajan jälkeen kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018 - 2020. Palkitsemisjärjestelmän ansaintajakson 2017 - 2019 perusteella mahdollisesti maksettava palkkio maksetaan neljässä tasaerässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2020 - 2023.

Ansaintajakson 2011-2013 palkkio maksettiin rahana. Ansaintajakson 2014-2016 maksetaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumenttiin sidottuna. Ansaintajakson 2017-2019 palkkio maksetaan rahana, ellei henkilön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Palkkion arvoa jaksotetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluessa. Palkkio kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot ja vastaerä siirtovelaksi, kunnes se maksetaan. Palkkion maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuutta sekä työ- ja toimitusuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkääntyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, joiden ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), lykätään muuttuvan palkkion maksua tietyissä olosuhteissa kolmelle vuodelle.

Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50.000 euroa. Henkilön muuttuva palkkio koostuu pitkän ja lyhyen aikavälin palkkioista.

Jos maksun viivästämisen euroraja ylittyy, osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2017

Tilintarkastuksesta
Tilintarkastajan muut lausunnot
Veroneuvonta
Muut palvelut
Yhteensä

Konserni	Pankki
Tilintarkastus- palkkiot	Tilintarkastus- palkkiot
32 227,80	32 227,80
7 701,42	7 701,42
0,00	0,00
0,00	0,00
39 929,22	39 929,22

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2017

	Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	1 411 824,62	0,00	526 439,72	885 384,90	20 026,63
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	551 951,39	527 518,50	0,00	1 079 469,89	3 791,95
Yhteensä	1 963 776,01	527 518,50	526 439,72	1 964 854,79	23 818,58

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Konserni	Pankki
0,00	0,00
	0,00
	0,00
0,00	0,00
	0,00
	0,00

Lähipiiri**Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä 31.12.**

Arvon alentumistappiot 1.1.
Arvon alentumistappioiden muutos tilikaudella
Arvon alentumistappiot 31.12.

Saamistodistukset 31.12.

Arvon alentumistappiot 1.1.
Arvon alentumistappioiden muutos tilikaudella
Arvon alentumistappiot 31.12.

Osakkeet ja osuudet 31.12.

Arvon alentumistappiot 1.1.
Arvon alentumistappioiden muutos tilikaudella
Arvon alentumistappiot 31.12.

Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.

	Hallinto- henkilöt	Osakkuus- yritys	Muut
Omistus			
0,00	1 835 376,86	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	18 818,58	0,00	0,00

Osuuspankin lähipiiriin kuuluvat pankin hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja sekä näiden aviopuoliset tai avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt ja alaikäiset lapset. Lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt ja säätiöt, joissa edellä mainituilla henkilöillä on yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjanpitoaissa tarkoitettu määräysvalta.

Lisäksi lähipiiriin kuuluu se, jolla omistuksen nojalla on vähintään 20 prosenttia osuuspankin osuuksista tai omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vastaava omistus tai äänivalta pankin konserniin kuuluvassa yhteisössä, jolle omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen. Näiden yritysten edellisessä kappaleessa mainitut vastaavat henkilöt kuuluvat samojen lähipiiriin.

Lähipiiriin kuuluu myös osuuspankin konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyhtiö.

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisäryitykset).

41. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2017

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Koskikatu 9	62,89 %	23 518 996,53	14,66
Kotipaikka:	Joensuu			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Pohjois-Karjalan OP-Kiinteistökeskus Oy	100,00 %	392 744,21	19 997,13
Kotipaikka:	Joensuu			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

	Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyrietykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyrietykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Pohjois-Karjala Kiinteistöt Oy	49,45 %	3 646 775,85	1 194,67
Kotipaikka:	Joensuu			
Yrityksen nimi:	Kolin Osuma	15,98 %	1 067 571,29	1 679,39
Kotipaikka:	Joensuu			
Yrityksen nimi:	As Oy Rukan Nelikko	50,00 %	279 826,22	2 796,77
Kotipaikka:	Kuusamo			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Lieksan Liike- ja Kulttuurikeskus	49,27 %	4 488 716,46	-5 342,30
Kotipaikka:	Lieksa			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisyritykset

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Selostus yhteisestä vaikutusvallasta ja henkilöstö keskimäärin

Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

42. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta**43. Notariaattitoiminta**

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa.

44. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2017

Jäsenten lukumäärä
Maksamatta olevat osuusmaksut
Irtisanotut jäsenosuusmaksut
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut

40 995
3 031,82
136 300,00
7 118 900,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava asiakasomistajuus antaa mahdollisuuden osallistua pankin hallintoon ja päätöksentekoon. Tuotto-osuuksiin ei liity asiakasomistajien oikeuksia eivätkä ne anna äänivaltaa. Vuosille 2017-2018 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

45. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaais- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

OP-eläkesäästön eläketililtä veloitetut sopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot

Tilikauden aikana säästämistililtä maksetut eläkkeet

31.12.2017
53 243,53
0,00
53 243,53
243 710,62
413,20
7 288,64

Tuloslaskelma ja tase

Pohjois-Karjalan Op konserni

12 / 2017

12 / 2016

KONSERNITILINPÄÄTÖS
TULOSLASKELMA

KORKOTUOTOT	14 620 834,78	9 752 484,81
KORKOKULUT	-1 941 252,03	-1 168 082,32
KORKOKATE	12 679 582,75	8 584 402,49
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA Sijoituksista	3 481 250,97	3 441 888,26
PALKKIOTUOTOT	9 687 267,75	8 209 914,70
PALKKIOKULUT	-1 614 936,93	-1 780 500,75
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT	12 348,77	122 556,66
Arvopaperikaupan nettotuotot	1 412,17	105 071,54
Valuuttatoiminnan nettotuotot	10 936,60	17 485,12
MYYTÄVISSÄ OLEVIEN RAHOITUSVAROJEN NETTOTUOTOT	958 488,74	25 856,44
SIJOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	-19 390,39	1 054 431,18
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	1 425 660,80	1 285 219,91
HALLINTOKULUT	-14 240 127,15	-10 760 544,75
Henkilöstökulut	-6 432 473,98	-5 132 118,68
Palkat ja palkkiot	-5 411 817,40	-4 188 273,49
Henkilösivukulut	-1 020 656,58	-943 845,19
Eläkekulut	-875 797,69	-762 471,03
Muut henkilösivukulut	-144 858,89	-181 374,16
Muut hallintokulut	-7 807 653,17	-5 628 426,07
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-5 696 382,16	-1 256 681,11
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-2 113 316,15	-1 440 627,69
ARVONALENTUMISTAPPIOT LUOTOISTA JA MUISTA SITOUMUKSISTA	-1 244 025,57	-76 697,61
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSESTA	0,00	67 603,90
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	3 396 304,60	7 476 821,63
TULOVEROT	-90 296,12	-686 213,82
Tilikauden verot	-638 509,60	-183 554,44
Aikaisempien tilikausien verot	0,00	686,59
Laskennallinen vero	548 213,48	-503 345,97
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	3 306 008,48	6 790 607,81
VÄHEMMISTÖN OSUUS TILIKAUDEN VOITOSTA TAI TAPPIOSTA	210 487,77	114 413,33
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN	3 516 496,25	6 905 021,13
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	3 516 496,25	6 905 021,13

Pohjois-Karjalan Op konserni

12 / 2017

12 / 2016

TASE		
VASTAAVAA		
KÄTEISET VARAT	2 030 907,01	1 231 039,31
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	421 951 306,10	48 263 882,13
Vaadittaessa maksettavat	103 997 625,89	10 667 856,60
Muut	317 953 680,21	37 596 025,53
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	1 013 845 855,37	702 383 385,69
Muut	1 013 845 855,37	702 383 385,69
SAAMISTODISTUKSET	6 946 898,70	4 588 876,58
Muilta	6 946 898,70	4 588 876,58
OSAKKEET JA OSUUDET	140 260 962,69	82 353 538,30
OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ	664 858,10	573 005,20
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	41 401,76	0,00
JOHDANNAISSOPIMUKSET	1 874 520,28	2 546 143,10
AINEELLISET HYÖDYKKEET	31 424 245,62	28 970 429,61
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	5 704 662,13	4 605 123,58
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	23 176 941,13	21 435 559,15
Muut aineelliset hyödykkeet	2 542 642,36	2 929 746,88
MUUT VARAT	990 518,86	998 785,83
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	3 212 236,96	2 137 014,28
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	715 514,57	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 623 959 226,02	874 046 100,03

Pohjois-Karjalan Op konserni

12 / 2017

12 / 2016

VASTATTAVAA

VIERAS PÄÄOMA	1 379 300 662,31	736 558 614,72
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	175 160 414,95	56 112 962,77
Luottolaitoksille	175 160 414,95	56 112 962,77
Vaadittaessa maksettavat	160 414,95	1 112 962,77
Muut	175 000 000,00	55 000 000,00
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	1 186 354 128,12	667 161 369,47
Talletukset	1 186 194 792,23	667 044 745,96
Vaadittaessa maksettavat	1 167 486 872,76	649 336 708,71
Muut	18 707 919,47	17 708 037,25
Muut velat	159 335,89	116 623,51
Vaadittaessa maksettavat	4 875,13	19,71
Muut	154 460,76	116 603,80
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	1 705 526,96	1 751 630,95
MUUT VELAT	1 363 289,57	1 166 954,40
Muut velat	1 259 647,57	1 135 870,40
Pakolliset varaukset	103 642,00	31 084,00
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	7 043 915,40	4 486 632,20
LASKENNALLISET VEROVELAT	7 673 387,31	5 879 064,93
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	244 658 563,71	137 487 485,31
Osake- ja osuuspääoma	52 221 968,18	33 828 434,09
Osakepääoma	0,00	0,00
Jäsenosuudet	4 233 768,18	2 552 734,09
Tuotto-osuudet	47 988 200,00	31 275 700,00
Muut sidotut rahastot	17 139 474,94	2 720 551,50
Vararahasto	14 600 305,13	2 010 956,91
Käyvän arvon rahasto	1 181 959,41	709 594,59
Käypään arvoon arvostamisesta, saamistodistukset	1 068 597,05	22 459,18
Käypään arvoon arvostamisesta muista	94 495,07	131 849,44
Rahavirran suojausrahasto	314 357,11	732 684,61
Laskennalliset verot /rahavirran suojaus	-62 871,40	-146 536,91
Laskennalliset verot käyvän arvon rahaston saamistodistuksista	-213 719,41	-4 491,84
Muut rahastot	1 357 210,40	0,00
Vapaat rahastot	39 841 230,86	18 162 245,29
Muut rahastot	38 525 908,58	17 659 845,96
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	126 706 147,19	69 823 142,84
Tilikauden voitto tai tappio	3 516 496,25	6 905 021,13
Vähemmistön osuus pääomasta	5 233 246,29	6 048 090,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 623 959 226,02	874 046 100,03

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUKUKSET	16 561 975,34	10 218 939,31
Takaukset ja pantit	16 561 975,34	10 218 939,31
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUKUKSET	123 787 306,69	75 190 917,52
Muut	123 787 306,69	75 190 917,52
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET YHTEENSÄ	140 349 282,03	85 409 856,83

POHJOIS-KARJALAN OP		
OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Korkotuotot	14 684 344,39	9 868 030,70
Korkokulut	1 922 216,18	1 146 905,29
KORKOKATE	12 762 128,21	8 721 125,41
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	3 481 250,97	3 471 830,88
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	0,00	40 000,00
Muista yrityksistä	3 481 250,97	3 431 830,88
Palkkiotuotot	9 687 587,35	7 590 178,03
Palkkiokulut	1 615 256,53	1 780 778,35
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	12 348,77	122 556,66
Arvopaperikaupan nettotuotot	1 412,17	105 071,54
Valuuttatoiminnan nettotuotot	10 936,60	17 485,12
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	958 488,74	25 856,44
Suojauslaskennan nettotulos	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	91 394,67	258 985,86
Liiketoiminnan muut tuotot	1 002 938,21	764 655,23
Hallintokulut	14 240 127,15	10 171 370,48
Henkilöstökulut	6 432 473,98	4 736 628,08
Palkat ja palkkiot	5 411 817,40	3 857 718,01
Henkilösivukulut	1 020 656,58	878 910,07
Eläkekulut	875 797,69	708 079,94
Muut henkilösivukulut	144 858,89	170 830,13
Muut hallintokulut	7 807 653,17	5 434 742,40
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	4 962 514,40	529 563,33
Liiketoiminnan muut kulut	2 050 275,83	1 501 554,78
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	1 244 025,57	76 697,61
LIIEVOITTO (-TAPPIO)	3 883 937,44	6 895 223,96
Tilinpäätössiirrot	1 092 069,43	2 326 398,02
Tuloverot	-133 478,45	225 192,98
Tilikauden verot	616 925,83	186 470,00
Aikaisempien tilikausien verot	0,00	-686,59
Laskennallinen vero	-750 404,28	39 409,57
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	2 925 346,46	4 343 632,96
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	2 925 346,46	4 343 632,96

POHJOIS-KARJALAN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
Käteiset varat	2 030 907,01	1 231 039,31
Saamiset luottolaitoksilta	421 951 306,10	48 263 882,13
Vaadittaessa maksettavat	103 997 625,89	10 667 856,60
Muut	317 953 680,21	37 596 025,53
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 018 183 415,14	708 275 226,69
Muut	1 018 183 415,14	708 275 226,69
Saamistodistukset	6 946 898,70	4 588 876,58
Muilta	6 946 898,70	4 588 876,58
Osakkeet ja osuudet	140 219 238,09	82 311 813,70
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisöryityksissä	664 858,10	412 843,69
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	41 401,76	2 522,82
Johdannaissopimukset	1 874 520,28	2 546 143,10
Aineelliset hyödykkeet	21 977 494,85	18 887 385,25
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	5 169 210,90	3 856 021,74
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	15 204 209,49	13 283 697,83
Muut aineelliset hyödykkeet	1 604 074,46	1 747 665,68
Muut varat	990 518,86	998 785,83
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	3 212 221,96	2 099 065,89
Laskennalliset verosaamiset	715 514,57	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 618 808 295,42	869 617 584,99
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	175 160 414,95	56 112 962,77
Luottolaitoksille	175 160 414,95	56 112 962,77
Vaadittaessa maksettavat	160 414,95	1 112 962,77
Muut	175 000 000,00	55 000 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 186 541 123,84	667 749 856,62
Talletukset	1 186 381 787,95	667 633 233,11
Vaadittaessa maksettavat	1 167 673 868,48	649 925 195,86
Muut	18 707 919,47	17 708 037,25
Muut velat	159 335,89	116 623,51
Vaadittaessa maksettavat	4 875,13	19,71
Muut	154 460,76	116 603,80
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 705 526,96	1 751 630,95
Muut velat	1 342 403,15	1 113 209,71
Muut velat	1 238 761,15	1 082 125,71
Pakolliset varaukset	103 642,00	31 084,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	6 969 935,22	4 313 967,46
Laskennalliset verovelat		27 016,92
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 371 719 404,12	731 068 644,43
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	38 232 774,84	29 253 524,05
Verotusperusteiset varaukset	38 232 774,84	29 253 524,05
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	52 221 968,18	33 828 434,09
Jäsenosuudet	4 233 768,18	2 552 734,09
Tuotto-osuudet	47 988 200,00	31 275 700,00
Muut sidotut rahastot	15 782 264,54	2 720 551,50
Vararahasto	14 600 305,13	2 010 956,91
Käyvän arvon rahasto	1 181 959,41	709 594,59
Vapaat rahastot	38 525 908,58	17 659 845,96
Muut rahastot	38 525 908,58	17 659 845,96
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	99 400 628,70	50 742 952,00
Tilikauden voitto (tappio)	2 925 346,46	4 343 632,96
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	208 856 116,46	109 295 416,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 618 808 295,42	869 617 584,99
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	16 561 975,34	10 218 939,31
Takaukset ja pantit	16 561 975,34	10 218 939,31
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	123 787 306,69	75 190 917,52
Muut	123 787 306,69	75 190 917,52
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	140 349 282,03	85 409 856,83

	2017	2016
ACT - 12 - 2017 - Pohjois-Karjalan Op konserni (577005KONS)		
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Kauden voitto	6 790 313,80	6 905 021,13
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	999 740,38	-2 947 386,63
LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	-191 509 896,56	-56 840 967,30
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-193 680 413,13	-23 417 897,90
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-38 447 381,46	-47 504 940,96
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	10 893 935,91	2 400 000,00
Osakkeet ja osuudet	29 603 720,23	735 918,75
Johdannaisopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	382 779,92	-12 022 269,07
Muut varat	-262 538,03	22 968 221,88
LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)	256 091 235,98	57 478 440,34
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	119 038 482,02	14 182 651,16
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	137 765 785,70	45 163 134,51
Johdannaisopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	-713 031,74	-1 867 345,33
Maksetut tuloverot	270 226,94	-704 959,77
Saadut osingot	6 444 360,06	3 441 888,26
A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	79 085 980,60	7 332 036,03
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	600 000,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	3 800,04	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-165 019,59	-8 926 233,75
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	30 760,00	681,00
B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	469 540,45	-8 925 552,75
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	1 409 684,09	2 029 300,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-4 159 350,00	-212 090,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-1 572 600,43	-695 153,14
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	1 498 552,47	363 575,76
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00
C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-2 823 713,87	1 485 632,62
D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIN	-78,60	-151,19
E.SULAUTUNEEN PANKIN RAHAVARAT	17 397 908,42	
RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)	94 129 636,99	-108 035,29
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	11 898 895,91	12 006 931,20
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	106 028 532,90	11 898 895,91
RAHAVAROJEN MUUTOS	76 731 728,57	-108 035,29
Saadut korot	15 702 176,56	9 596 065,21
Maksetut korot	1 757 563,76	1 408 627,21

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	1 282 631,25	-76 321,05
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	78,60	151,19
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	-1 342 508,57	-27 544,07
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	6 049 261,03	-52 323,85
Saamisten arvonalentumiset	1 273 798,22	101 677,40
Muut	-6 263 520,15	-2 893 026,25
	999 740,38	-2 947 386,63
<u>Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa</u>		
Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	0,00	0,00

Oikaisut yhteensä	999 740,38	-2 947 386,63
--------------------------	-------------------	----------------------

Rahavarat

Käteiset varat	2 030 907,01	1 231 039,31
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	103 997 625,89	10 667 856,60
Rahavarat yhteensä	106 028 532,90	11 898 895,91

	2017	2016
ACT - 12 - 2017 - Pohjois-Karjalan Op (7700)		
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Kauden voitto	6 342 953,72	4 343 632,96
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	1 202 854,24	-1 520 913,36
LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	-189 752 822,95	-66 713 585,93
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-193 680 413,13	-23 417 897,90
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-36 893 100,23	-46 196 781,96
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	10 893 935,91	2 400 000,00
Osakkeet ja osuudet	29 603 720,23	735 918,75
Johdannaisopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	587 045,30	210 154,78
Muut varat	-264 011,03	-444 979,60
LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)	256 098 432,71	68 822 522,57
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	119 038 482,02	25 982 651,16
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	137 752 749,70	43 669 804,22
Johdannaisopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	-692 799,01	-829 932,81
Maksetut tuloverot	248 755,28	-707 875,33
Saadut osingot	6 444 360,06	3 471 830,88
A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	80 584 533,06	7 695 611,79
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	600 000,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	3 800,04	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-165 019,59	-8 926 233,75
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	30 760,00	681,00
B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	469 540,45	-8 925 552,75
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	1 409 684,09	2 029 300,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-4 159 350,00	-212 090,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-1 572 600,43	-695 153,14
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00
C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-4 322 266,34	1 122 056,86
D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIIN	-78,60	-151,19
E.SULAUTUNEEN PANKIN RAHAVARAT	17 397 908,42	
RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D+E)	94 129 636,99	-108 035,29
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	11 898 895,91	12 006 931,20
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	106 028 532,90	11 898 895,91
RAHAVAROJEN MUUTOS	76 731 728,57	-108 035,29
Saadut korot	15 765 686,17	9 711 611,10

Maksetut korot	1 738 527,91	1 387 450,18
Kauden voittoon tehdyt oikaisut		
Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	1 282 631,25	-76 321,05
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	78,60	151,19
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	-1 342 508,57	-27 544,07
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	6 249 685,06	1 692 621,12
Saamisten arvonalentumiset	1 273 798,22	101 677,40
Muut	-6 260 830,32	-3 211 497,95
	1 202 854,24	-1 520 913,36
<u>Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa</u>		
Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	1 202 854,24	-1 520 913,36
Rahavarat		
Käteiset varat	2 030 907,01	1 231 039,31
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	103 997 625,89	10 667 856,60
Rahavarat yhteensä	106 028 532,90	11 898 895,91

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuismaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510, Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankillla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaatteissa lueteltuja eriä.

1.4 YHDISTELYPERIAATTEET

1.4.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus

Osuuspankin konsernin muodostaa emo-osuuspankki ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Tytäryritysten tilinpäätökset yhdistellään hankintamenetelmällä. Osakkuusyrietykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20 – 50 prosenttia yrityksen äänivallasta, tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, muttei määräysvaltaa.

Merkitykseltään vähäiset tytär- ja osakkuusyrietykset jätetään yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Tällaisia ovat tytär- ja osakkuusyrietykset, joiden taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti emoyrityksen taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa. Jos konsernin tällaisen tytär- tai

osakkuusyrityksen taseen loppusumma laskettuna yhteen muiden sellaisten konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyritysten taseiden loppusummien kanssa on vähintään viisi prosenttia konsernitaseen loppusummasta, yhdistellään se konsernitiilinpäätökseen.

Tilikauden aikana hankitut tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään konsernitiilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään myyntihetkeen asti.

1.4.2 Konsolidointi

Tytäryritysten hankintamenot eliminoidaan hankintahetken taseen mukaisia omia pääomia vastaan. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä tai alittava osuus hankintamenosta esitetään taseessa konserniliikearvona tai konsernireservinä siltä osin kuin niitä ei ole kohdistettu omaisuus- tai velkaerien lisäykseksi tai vähennykseksi. Konserniliikearvo poistetaan pääsääntöisesti viiden vuoden kuluessa suunnitelman mukaan.

Konsernitiilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat. Vähemmistön osuus erotetaan tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetään omana eräänä tuloslaskelmassa ja taseessa omassa pääomassa. Vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä.

Osakkuusyrityksistä konsernituloslaskelmaan sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta ja esitetään tuloslaskelmassa omana eräänä rivillä Osuus osakkuusyritysten tuloksesta. Tuloksessa huomioidaan myös osakkuusyritysten poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos laskennallisella verovelalla vähennettynä. Konsernitaseessa osakkuusyritysten hankintameno ja konsernin edellisen tilikauden tulokseen ja tilikauden tulokseen lisätään tai vähennetään konsernin osuus hankinnan jälkeisistä muutoksista nettovarallisuudesta.

Konserniin kuuluva kiinteistöyhtiö voi jättää erillistiilinpäätöksessään tekemättä suunnitelman mukaiset poistot. Konsernitiilinpäätöksessä poistot oikaistaan suunnitelman mukaisiksi.

1.5 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.5.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.5.2 Luokittelu ja arvostaminen

Rahoitusinstrumentit luokitellaan neljään ryhmään: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja –velat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat ja -velat on hankittu. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja –velat voivat jakaantua kahteen alaryhmään, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja -velat sekä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja –velat.

Rahoitusvarojen kirjaamisperusteena käytetään kaupantekopäivää. Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin on lakannut.

Saamisen hankintamenoksi kirjataan käypä arvo, joka pääsääntöisesti on se määrä, joka siitä on hankintahetkellä maksettu. Hankintameno sisällytetään transaktiomenot, jotka kohdistuvat lainoihin ja muihin saamisiin, eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen transaktiomenot kirjataan kuluksi hankintahetkellä.

1.5.2.1 Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja –velat

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin varoihin luokitellaan saamistodistukset sekä osakkeet ja osuudet, jotka on hankittu tarkoituksena hyötyä lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävänä käsitellään myös kaikki johdannaissopimukset, paitsi tehokkaaseen suojaussuhteeseen määritetyt johdannaiset ja takaussopimusjohdannaiset.

1.5.2.2 Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja -velat

Tilinpäätökseen voidaan tietyin edellytyksin merkitä käypään arvoon myös muita tietyt ehdot täyttäviä rahoitusvaroja ja –velkoja, jos päätös näiden erien pysyvistä käypään arvoon merkitsemisestä tehdään tällaista erää ensimmäistä kertaa kirjanpitoon merkittäessä. Osuuspankissa tähän erään voidaan merkitä vain sellainen rahoitusvaroihin kuuluva instrumentti, johon liittyy yksi tai useampi sellainen kytketty johdannainen, joka kirjanpidossa muutoin pitäisi esittää erillään tästä instrumentista ja arvostaa käypään arvoon.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja –velat arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset sekä myyntitulokset kirjataan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot.

1.5.2.3 Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättynä päivänä ja jotka on hankittu aikomuksella ja kyvyllä pitää eräpäivään

saakka. Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Myöhemmin ne arvostetaan kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan korkotuotoksi sopimuksen jäljellä olevalle juoksuajalle. Vastaerä kirjataan arvopaperin kirjanpitoarvon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Eräpäivään asti pidettävien sijoitusten arvonalentumista tarkastellaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin lainojen ja saamisten arvonalentumista. Saamistodistuksen arvonalentumisena kirjataan sen kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotus. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

Mikäli on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään pidettäviin rahoitusvaroihin kuuluvan joukkovelkakirjan arvo on alentunut, kirjataan arvonalentumistappio tulosvaikutteisesti tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.5.2.4 Lainat ja muut saamiset

Lainoiksi ja muiksi saamisiksi luokitellaan rahoitusvarat, jotka ovat osuuspankin myöntämiä luottoja ja niihin rinnastettavia rahoitussopimuksia sekä noteeraamattomia saamistodistuksia.

Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Jos lainan tai saamisen arvo on tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta alhaisempi kuin jaksotettu hankintamenu, arvostetaan se arvonalentumistappiolla vähennettyyn jaksotettuun hankintamenuon.

Lainoista ja muista saamisista kirjataan saamiskohtaisia ja saamisryhmäkohtaisia arvonalentumisia. Arvonalentuminen kirjataan silloin, kun on saatu objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti.

Saamisen arvo on alentunut, jos sen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvo – vakuus huomioon otettuna – ovat pienemmät kuin luoton pääoman ja maksamattomien korkojen yhteenlaskettu kirjanpitoarvo. Tulevat rahavirrat diskontataan lainan alkuperäisellä efektiivisellä korolla. Jos laina on vaihtuvakorkoinen, diskonttauskorkona käytetään tarkasteluhetken sopimuksen mukaista korkoa. Tulosvaikutteisesti kirjattavan arvonalentumistappion suuruus on lainan kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotus.

Arvonalentumisen arviointiprosessi on kaksivaiheinen. Arvonalentumista arvioidaan saamiskohtaisesti yksittäin merkittävistä lainoista ja saamisista. Jos lainoja ja muita saamisista ei tarkastella saamiskohtaisesti, ne tulevat saamisryhmäkohtaisen arvonalennuslaskennan piiriin. Ryhmäkohtaisena arvonalentumisena kirjataan syntyneet mutta ei vielä raportoidut tappiot, joita ei vielä voida kohdistaa tietyille asiakaslainalle. Ryhmäkohtainen arvonalentuminen perustuu taloudellisen pääomavaateen laskennassa käytettävään tilastolliseen malliin. Mallissa saamiset ryhmitellään luottoriskiominaisuuksiltaan samankaltaisiin ryhmiin. Ryhmäkohtaisen arvonalentumisen lasketaan odotetun tappion perusteella, jonka lisäksi laskennassa huomioidaan vakuuksien diskontatut nykyarvot. Lisäksi mallissa arvioidaan tappion synnyttävän tapahtuman ajankohtaa ns. havainnointiviiveen avulla.

Jos luoton maksusuunnitelmaa muutetaan, muutoksen syy ja vakavuusaste luokitellaan sisäisellä asteikolla. Osa maksusuunnitelmien muutoksista tehdään asiakassuhteiden hoidon perusteella eivätkä ne johdu asiakkaan maksukykyyn heikkenemisestä. Nämä muutokset eivät vaikuta arvonalentumisen kirjaamiseen. Joissakin tapauksissa asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä johtuen annetaan myönnytys lainaehtoihin esim. lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi tai muu luoton uudelleenjärjestely, jolla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja rajoittamaan vastuiden luottoriskiä. Maksusuunnitelman muutokset, jotka johtuvat asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä vaikuttavat yhdessä muiden kriteerien kanssa asiakkaan luottoluokitusta heikentävästi ja siten lisäävät ryhmäkohtaisen arvonalennuksen määrää. Korkeimman vakavuusasteen maksusuunnitelman muutoksella on vaikutus myös luoton ohjautumiseen saamiskohtaisen arvonalentumistestauksen piiriin. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Arvonalentumiset kirjataan luottojen tase-erän vähennykseksi ja tuloslaskelmassa erään Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista. Arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen koron tulouttamista jatketaan arvonalennetulle määrälle.

Laina poistetaan taseesta, kun kaikki perintätoimet on suoritettu loppuun, tai taseesta poiskirjaamisesta on tehty muutoin erillinen päätös. Taseesta poiskirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

Mikäli on saatu objektiivista näyttöä saamiskohtaisen arvonalentumisen testauksessa aiemmin mukana olleen asiakkaan maksukyvyn palautumisesta, arvonalentumisen määrä arvioidaan uudelleen ja maksukyvyn parantumisesta aiheutuneet muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

1.5.2.5 Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat rahoitusvaroja, joita ei sisällytetä edellä mainittuihin rahoitusvarojen ryhmiin. Myytävissä olevat rahoitusvarat muodostuvat pääasiassa saamistodistuksista, pitkäaikaisista osakesijoituksista ja muista toiminnalle välttämättömistä osakkeista ja osuuksista. Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan ostopäivällä taseeseen hankintameno, joka on niistä maksetun vastikkeen käypä arvo lisättynä hankintaan suoraan kohdistettavilla transaktiomenoilla. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan taseessa käypään arvoon. Silloin kun käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet sekä muut noteeraamattomat osakkeet ja osuudet arvostetaan hankintameno. Käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman Käyvän arvon rahastoon, josta ne kirjataan tuloslaskelman erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot, kun omaisuuserä myydään, saamistodistus erääntyy tai sen arvon on todettu alentuneen. Samaan tuloslaskelman erään kirjataan myös näiden rahoitusvarojen myyntitulokset.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen kohdalla objektiiviseksi näytöksi katsotaan saamistodistusten osalta esimerkiksi liikkeeseenlaskijan luottoriskiluokituksen huomattava negatiivinen muutos tai oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta sen käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen aleneminen alle sen hankintameno. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelman erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Jos myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen rahoitusvarojen käypä arvo myöhemmin nousee ja nousun voidaan objektiivisesti todeta liittyvän arvonalentumistappiokirjauksen jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan.

1.5.2.6 Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat luokkaan sisällytetään muut kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvelat. Velka merkitään taseeseen arvoon, joka siitä on hankintahetkellä saatu. Velan nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen jäljellä olevalle juoksuajalle. Vastaerä kirjataan velan kirjanpitoarvon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.5.3 Pitkäaikaissäätämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistiliä veloittaen.

1.5.4 Arvopapereiden osto- ja myyntisopimukset

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinmyyntiehdoin ostettujen arvopapereiden ostohinta merkitään taseeseen saamiseksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Ostohinnan ja takaisinmyyntihinnan erotus jaksotetaan korkotuotoksi sopimuksen voimassaoloajalle.

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinostoehdoin myytyjen arvopapereiden myyntihinta kirjataan rahoitusvelaksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Myyntihinnan ja takaisinostohinnan erotus jaksotetaan korkokuluksi sopimuksen voimassaoloajalle. Takaisinostovelvollisuuksin myydyt arvopaperit sisällytetään alkuperäiseen tase-erään luovutuksesta huolimatta.

1.5.5 Johdannaissopimukset

Osuuspankki tekee johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvomuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.5.5.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvomuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

Enimmäis- ja vähimmäiskorkoehtoisten yritysluottojen korkoriski suojataan luottokohtaisesti ostamalla sovitulle korkoputkiehdolle vastakkaismerkkinen johdannaispari. Kytkeytyt johdannaiset ja niitä kattavat korkokatto- ja lattiajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon. Arvostustulokset kirjataan korkoihin.

1.5.5.2 Suojauslaskenta

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset –ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, myytävissä olevien arvostusryhmään kuuluva saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.5.5.3 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen. Suojaavan johdannaisinstrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin.

1.5.5.4 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtoveloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.6 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankillä on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.7 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssveja. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.8 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteisyrityksiin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintamenoon, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenoon. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.9 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Kirjanpitolain 5 luvun 5 a §:n mukaiset aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintamenoon. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kirjanpitolain 5 luvun 8 §:n mukaiset kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.10.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahaan. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusrakennusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomitukseen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.10.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon

alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

Konsernitilinpäätöksessä vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä ja niihin kohdistuvat tuotot esitetään tuloslaskelman erässä Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut erässä Liiketoiminnan muut kulut.

1.10.2.1 Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonnäytysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.10.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.10.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoa ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.11 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksin tai muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.12 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päätyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.13 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitilanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa. Irtisanottu lisäosuuspääoma luokiteltiin vuoden 2016 tilinpäätöksessä velaksi. Lisäosuuspääoma on palautettu asiakkaille heinäkuussa 2017.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava asiakasomistajuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.14 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Konserniyritysten erillistilinpäätöksissä taseen tilinpäätössiiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehty vapaaehtoiset tilinpäätössiiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan. Veroperusteisten varausten määrä ja niiden muutos eivät kuvaa osuuspankin ennakoituja riskejä.

Konsernitaseessa veroperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Konsernituloslaskelmassa niiden muutos merkitään jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

1.15 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.15.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan OP- Eläkekassassa ja lisäeläketurva OP- Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

1.15.2 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.15.3 Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Osuuspankin lyhyen aikavälin palkitsemisohjelmassa ansaintajakso on enintään kalenterivuosi ja palkkio maksetaan lähtökohtaisesti rahana. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä kattaa koko osuuspankin henkilöstön.

Pitkän aikavälin johdon palkkiojärjestelmän piiriin kuuluvat osuuspankeissa toimivat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päättää järjestelmän OP Ryhmän yhteiset ansaintamittarit ja niille asetettavat tavoitteet kullekin ansaintajaksolle erikseen.

Pitkän aikavälin järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Palkkion määrä riippuu tavoitteiden saavuttamisesta ansaintajakson päätyttyä. Ensimmäisen ansaintajakson 2011 – 2013 palkkio maksettiin lykkäysajan jälkeen kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2015 – 2017. Toisen ansaintajakson 2014 -2016 palkkio maksetaan lykkäysajan jälkeen kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018 - 2020. Palkitsemisjärjestelmän ansaintajakson 2017 - 2019 perusteella mahdollisesti maksettava palkkio maksetaan neljässä tasaerässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2020-2023.

Ansaintajakson 2011-2013 palkkio maksettiin rahana. Ansaintajakson 2014-2016 palkkio maksetaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumenttiin sidottuna. Ansaintajakson 2017-2019 palkkio maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Palkkion arvoa jaksetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluessa. Palkkio kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot ja vastaerä siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.16 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksouseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksouseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

Konsernin tuloslaskelmaan merkittävä laskennallisen veron muutos muodostuu tilinpäätössiirtoihin, yhdistelytoimenpiteisiin ja konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvista eristä.

1.17 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.18 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuussitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.19 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan suoriteperusteella liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.19.1 Vakausmaksu

Vakausmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2024 asti siten, että rahaston tavoitetaso 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakausmaksujen määrästä. Vuonna 2017 kutakin pankkia hyvitetään vakausmaksuissa samassa suhteessa kuin se on aiemmin maksanut pankkiveroa siihen määrään asti, johon vakausmaksuihin osoitetun pankkiveron määrä riittää (laki väliaikaisesta pankkiverosta oli voimassa 2013-2014). Vakausmaksusta ei tullut osuuspankille kuluvaikutusta vuonna 2017.

1.19.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta. Talletussuojamaksusta ei tullut osuuspankille kuluvaikutusta vuonna 2017.

1.19.3 Rahoitusvakaussviraston hallintomaksu

Rahoitusvakaussviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.19.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.19.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.20 IFRS 9- STANDARDIN KÄYTTÖÖNOTTO 1.1.2018

Osuuspankki ottaa käyttöön 1.1.2018 Finanssivalvonnan määräyksiin ja ohjeisiin (2/2016) sisältyvät kohdat IFRS 9 -standardista "Rahoitusinstrumentit" sekä muut IFRS 9 -standardin voimaantulosta 1.1.2018 johtuvat muutokset. Osuuspankin kannalta merkittävin muutos on, että myönnettyistä luotoista kirjataan aiempaa etupainotteisemmin arvonalentumisia perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin. IFRS 9 -standardi aiheuttaa muutoksia myös laatuominaisuuksiin, oikaisuja taseeseen aiemmin kirjattujen saamisten määriin ja rahoitusinstrumenttien luokitteluun. Kirjanpitoarvoihin tehty oikaisu kirjataan siirtymäpäivänä avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin.

Osuuspankki jatkaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa IFRS 9 -standardiin siirtymän jälkeen. Ensimmäisen avaavan taseen 1.1.2018 sisältävän tilinpäätöksen vertailukauden tietoja ei oikaista. IFRS 9 -standardin soveltamisesta aiheutuvia muutoksia liitetietoihin tullaan esittämään vain tilikaudelta 2018.

Tämän hetkisen arvion mukaan IFRS 9 -standardin käyttöönoton vaikutus 1.1.2018 Osuuspankin vakavaraisuuteen ei ole merkittävä. Odotettavissa olevista luottotappiosta johtuva vähennys omaan pääomaan 1.1.2018 on 3503 tuhatta euroa. Saamiskohtaiset ja ryhmäkohtaiset saamisten arvonalentumiset 31.12.2017, 6089 tuhatta euroa, puretaan kertyneisiin voittovaroihin. Lisäksi oman pääomaan määrään 1.1.2018 tulee vaikuttamaan rahoitusvarojen uudelleenluokittelusta johtuvat arvostuserot, laskennallisista veroista johtuva muutos sekä luottojen nostojen yhteydessä perittyjen toimisto- ja järjestelypalkkioiden jaksottamisperiaatteen muutos.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ja rahastosijoitukset luokiteltiin aiemmin myytävissä oleviin sijoituksiin. Sijoitukset OP Osuuskunnan osuuspääoman eriin luokitellaan IFRS 9 -standardin kohdan 4.1.4 mukaisesti siten, että käyvän arvon muutokset kirjataan käyvän arvon rahastoon. Muut oman pääoman ehtoiset instrumentit luokitellaan IFRS 9 -standardin mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Aikaisemmin käyvän arvon rahastoon kirjatut myytävissä olevien sijoitusten arvostusvoitot/tappiot siirretään 1.1.2018 kertyneisiin voittovaroihin.

Yllä esitetyt IFRS 9 -standardin vaikutukset ovat alustavia, koska IFRS 9 -standardin siirtymävaihe on vielä käynnissä. Vaikutukset voivat vielä muuttua koska:

- Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettäviin malleihin saatetaan tehdä vielä parannuksia.
- Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta on ollut testikäytössä vasta vähän aikaa ja uuteen IT-järjestelmään joudutaan mahdollisesti tekemään vielä muutoksia.
- Uuden IT-järjestelmän testausta ei ole vielä täysin saatettu loppuun eikä uudet sisäiset kontrollit ole vielä täysin käytössä.

Tarkemmin odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamallista ja sen keskeisistä piirteistä sekä rahoitusinstrumenttien IFRS 9 -standardin mukaisesta luokittelusta kerrotaan OP Ryhmän vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Uudet laadintaperiaatteet ja arviointimenetelmät voivat muuttua siihen saakka kunnes Osuuspankki julkaisee ensimmäisen tilinpäätöksen, joka sisältää avaavan taseen 1.1.2018.

POHJOIS-KARJALAN OP
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2017

577005

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot
- 8 Suojauslaskennan nettotulos
- 9 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 10 Liiketoiminnan muut tuotot
- 11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 12 Liiketoiminnan muut kulut
- 13 Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

Tasetta koskevat liitetiedot

- 14 Saamiset luottolaitoksilta
- 15 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 16 Leasingkohteet
- 17 Saamistodistukset
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissovimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Kiinteistöt
- 22 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 23 Muut varat
- 24 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 25 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 26 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 27 Muut velat
- 28 Pakolliset varaukset
- 29 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 30 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 31 Oma pääoma
- 32 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 33 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2017
- 34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2017
- 34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2017

Muut liitetiedot

- 35 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2017
- 36 Eläkevastuut
- 37 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 38 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 39 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 40 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 41 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2017
- 42 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 43 Notariaattitoiminta
- 44 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2017
- 45 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Saamisista luottolaitoksilta	1 485 129,73	226 638,10	1 485 129,73	226 638,10
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	12 878 885,79	9 800 058,06	12 942 402,96	9 915 663,10
Saamistodistuksista	281 813,46	152 422,94	281 813,46	152 422,94
Johdannaissopimuksista	-47 683,48	-427 634,54	-47 683,48	-427 634,54
josta rahavirran suojaus	575 984,62	235 243,33	575 984,62	235 243,33
Muut korkotuotot	22 689,28	1 000,25	22 681,72	941,10
Yhteensä	14 620 834,78	9 752 484,81	14 684 344,39	9 868 030,70
josta arvonalentuneista saamisista kirjatut korkotuotot	22 758,02	16 784,57	22 758,02	16 784,57

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Veloista luottolaitoksille	484 295,85	132 465,97	465 592,54	111 838,75
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	1 456 382,34	1 034 934,90	1 456 382,34	1 034 934,90
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut korkokulut	573,84	681,44	241,30	131,64
Yhteensä	1 941 252,03	1 168 082,31	1 922 216,18	1 146 905,29

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettut korkokulut

	2017		2016	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Korkotuotot	82 220,48	0,00	115 605,04	6 319,46
Korkokulut	0,00	0,00	0,00	0,00

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2017	2016
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Myytäviksi olevista	3 481 250,97	3 431 830,88	3 481 250,97	3 431 830,88
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	10 057,37	0,00	40 000,00
Omistusyhteisyrityksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 481 250,97	3 441 888,25	3 481 250,97	3 471 830,88

5. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Luotonannosta	2 720 354,12	3 029 211,39	2 720 354,12	2 409 474,73
Talletuksista	69 124,69	58 154,89	69 124,69	58 154,89
Maksuliikenteestä	3 967 674,17	3 447 159,75	3 967 674,17	3 447 159,75
Rahastoista	657 065,52	492 984,03	657 065,52	492 984,03
Omaisuuksienhoidosta	906 093,95	734 148,19	906 093,95	734 148,19
Lainopillisisistä tehtävistä	356 869,41	262 766,48	356 869,41	262 766,48
Arvopaperinvälityksestä	89 864,42	44 550,04	89 864,42	44 550,04
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	1 550,00	888,16	1 550,00	888,16
Vakuutusten välityksestä	1 814 881,79	1 547 140,68	1 814 881,79	1 547 140,68
Takauksista	155 289,83	133 617,82	155 289,83	133 617,82
Muut	-1 051 180,55	-1 540 706,74	-1 051 180,55	-1 540 706,74
Yhteensä	9 687 587,35	8 209 914,69	9 687 587,35	7 590 178,03

Palkkiokulut	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Maksetut toimitusmaksut	1 220 826,77	1 566 688,93	1 220 826,77	1 566 688,94
Muut	394 110,16	213 811,82	394 429,76	214 089,41
Yhteensä	1 614 936,93	1 780 500,75	1 615 256,53	1 780 778,35

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot				
Saamistodistuksista *	4 738,00	2 222,29	4 738,00	2 222,29
Osakkeista ja osuuksista	1 119 102,56	26 528,66	1 119 102,56	26 528,66
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 123 840,56	28 750,95	1 123 840,56	28 750,95
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat				
Saamistodistuksista *	-36 179,81	23 499,69	-36 179,81	23 499,69
Osakkeista ja osuuksista	-1 101 640,98	52 821,36	-1 101 640,98	52 821,36
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-1 137 820,79	76 321,05	-1 137 820,79	76 321,05
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-13 980,23	105 072,00	-13 980,23	105 072,00
Johdannaisten nettotuotot	-42,51	-0,46	-42,51	-0,46
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	15 434,91	0,00	15 434,91	0,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	10 936,61	17 485,12	10 936,60	17 485,12
Kaikki yhteensä	12 348,78	122 556,66	12 348,77	122 556,66

*)Saamistodistuksista -kohdat sisältävät alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokiteltujen rahoitusvarojen myyntituloksia 0,00 euroa ja käyvän arvon muutoksia 24.384,49 euroa.

7. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Saamistodistuksista				
Myyntivoitot ja -tappiot	-1 830,14	0,00	-1 830,14	0,00
Arvon alentumistappiot ja niiden peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretty	-2 862,24	259,12	-2 862,24	259,12
Yhteensä	-4 692,38	259,12	-4 692,38	259,12
Osakkeista ja osuuksista				
Myyntivoitot ja -tappiot	34 127,32	-1 687,63	34 127,32	-1 687,63
Arvon alentumistappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretty	929 053,80	27 284,95	929 053,80	27 284,95
Yhteensä	963 181,12	25 597,32	963 181,12	25 597,32
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä	958 488,74	25 856,44	958 488,74	25 856,44

8. Suojauslaskennan nettotulos

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Suojausinstrumenttien nettotulos	-347 937,14	-26 413,34	-347 937,14	-26 413,34
Suojauskohteiden nettotulos	347 937,14	26 413,34	347 937,14	26 413,34
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

9. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Vuokra- ja osinkotuotot	124 197,35	82 844,50	124 197,35	9 808,20
Muut tuotot	19 876,82	0,00	46 270,82	0,00
Myyntivoitot	250 830,89	1 634 377,78	252 312,53	1 020 325,16
Vuokrakulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-119 723,46	-89 659,98	-49 577,00	-13 319,00
Myyntitappiot	-17 525,18	-430 629,99	-17 525,18	-430 629,99
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	-119 701,40	0,00	-119 701,40	-235 324,71
Muut kulut	-157 345,40	-142 501,13	-144 582,45	-91 873,80
Yhteensä	-19 390,38	1 054 431,18	91 394,67	258 985,86

10. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	752 019,89	145 784,04	338 240,72	229 530,46
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiovoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	673 640,91	1 139 435,85	664 697,49	535 124,77
Yhteensä	1 425 660,80	1 285 219,89	1 002 938,21	764 655,23

11. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Suunnitelman mukaiset poistot	1 403 355,59	1 256 681,11	669 487,83	529 563,33
Arvon alentumiset	4 293 026,57	0,00	4 293 026,57	0,00
Yhteensä	5 696 382,16	1 256 681,11	4 962 514,40	529 563,33

12. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2017	2016	2017	2016
Vuokratkulut	56 858,89	82 174,40	58 418,89	82 174,40
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	905 353,72	524 082,08	840 753,41	652 520,93
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	1 151 103,54	834 371,21	1 151 103,53	766 859,45
Yhteensä	2 113 316,15	1 440 627,69	2 050 275,83	1 501 554,78

13. Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

2017

Konserni**Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista**

Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 717 919,54	99 458,38	-579 677,35	1 237 700,57
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	0,00	6 325,00	0,00	6 325,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 717 919,54	105 783,38	-579 677,35	1 244 025,57

Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Arvon alentumistappiot yhteensä

Saamiskohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00	0,00
1 717 919,54	99 458,38	-579 677,35	1 237 700,57
0,00	6 325,00	0,00	6 325,00
0,00	0,00	0,00	0,00
1 717 919,54	105 783,38	-579 677,35	1 244 025,57
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
1 717 919,54	105 783,38	-579 677,35	1 244 025,57

Pankki**Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista**

Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 717 919,54	99 458,38	-579 677,35	1 237 700,57
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	0,00	6 325,00	0,00	6 325,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 717 919,54	105 783,38	-579 677,35	1 244 025,57

Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Arvon alentumistappiot yhteensä

Saamiskohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00	0,00
1 717 919,54	99 458,38	-579 677,35	1 237 700,57
0,00	6 325,00	0,00	6 325,00
0,00	0,00	0,00	0,00
1 717 919,54	105 783,38	-579 677,35	1 244 025,57
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
1 717 919,54	105 783,38	-579 677,35	1 244 025,57

14. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	103 997 625,89	10 667 856,60	103 997 625,89	10 667 856,60
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	103 997 625,89	10 667 856,60	103 997 625,89	10 667 856,60
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta				
Talletukset	317 926 440,85	37 571 227,39	317 926 440,85	37 571 227,39
Muut	27 239,36	24 798,14	27 239,36	24 798,14
Yhteensä	317 953 680,21	37 596 025,53	317 953 680,21	37 596 025,53
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	421 951 306,10	48 263 882,13	421 951 306,10	48 263 882,13
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

15. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Luotonanto ja takausaamiset sektoreittain				
Yritykset	297 205 439,41	212 387 531,78	301 542 999,18	218 279 372,78
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 043 471,18	1 107 846,21	2 043 471,18	1 107 846,21
Julkisyhteisöt	6 180 000,00	4 950 000,00	6 180 000,00	4 950 000,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	7 174 775,59	5 149 939,08	7 174 775,59	5 149 939,08
Kotitaloudet	701 900 831,61	479 196 003,71	701 900 831,61	479 196 003,71
Ulkomaat	23 822,93	31 245,94	23 822,93	31 245,94
Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	-682 485,35	-439 181,03	-682 485,35	-439 181,03
Yhteensä	1 013 845 855,37	702 383 385,69	1 018 183 415,14	708 275 226,69
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

Tase-erään sisältyy luottoja

0,00

euroa, joille ei tulouteta korkoa.

Taseeseen sisältyy luottoja

9 806 123,70

euroa, joista on kirjattu saamiskohtainen arvonalentuminen

(määrä ennen arvonalentumista)

Luottojen ja takausaamisten arvonalentumiset

Arvonalentumiset tilikauden alussa

+ Arvonalent. tilik. alussa, sulautuneet pankit

+ Tilikaudella kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumiset

+/- Tilikaudella kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumiset

- Tilikaudella peruutetut saamiskohtaiset arvonalentumiset

- Tilikaudella kirjatut tot.arvonalentumistappiot, joista on aikaisemmin tehty saamiskohtainen arvonalentuminen

Arvonalentumiset tilikauden lopussa

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Arvonalentumiset tilikauden alussa	2 861 394,49	2 884 284,17	2 861 394,49	2 884 284,17
+ Arvonalent. tilik. alussa, sulautuneet pankit	2 216 982,66		2 216 982,99	
+ Tilikaudella kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumiset	1 652 420,15	303 404,76	1 652 420,15	303 404,76
+/- Tilikaudella kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	87 342,29	2 408,32	87 342,29	2 408,32
- Tilikaudella peruutetut saamiskohtaiset arvonalentumiset	-536 967,04	-264 916,06	-536 967,04	-264 916,06
- Tilikaudella kirjatut tot.arvonalentumistappiot, joista on aikaisemmin tehty saamiskohtainen arvonalentuminen	-192 312,97	-63 786,70	-192 312,97	-63 786,70
Arvonalentumiset tilikauden lopussa	6 088 859,58	2 861 394,49	6 088 859,91	2 861 394,49

16. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

17. Saamistodistukset**Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset 31.12.2017****Konserni**

	Keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavat	Muut saamis- todistukset	Yhteensä	Josta huonommalla etuoikeudella
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	509 530,00	509 530,00	0,00
Myytavissä olevat	0,00	6 437 368,70	6 437 368,70	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	6 946 898,70	6 946 898,70	0,00

Pankki

	Keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavat	Muut saamis- todistukset	Yhteensä	Josta huonommalla etuoikeudella
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	509 530,00	509 530,00	0,00
Myytavissä olevat	0,00	6 437 368,70	6 437 368,70	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	6 946 898,70	6 946 898,70	0,00

Julkisesti noteeratut ja muut saamistodistukset 31.12.2017**Konserni**

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	509 530,00	0,00	509 530,00
Myytavissä olevat	6 296 539,90	140 828,80	6 437 368,70
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70

Pankki

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	509 530,00	0,00	509 530,00
Myytavissä olevat	6 296 539,90	140 828,80	6 437 368,70
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2017

Konserni

	31.12.2017		31.12.2016
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Myytavissä olevat	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muulta	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	509 530,00	0,00	509 530,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	509 530,00	0,00	509 530,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Myytavissä olevat	6 296 539,90	140 828,80	6 437 368,70
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	5 364 610,00	0,00	5 364 610,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	140 828,80	140 828,80
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	931 929,90	0,00	931 929,90
Yhteensä	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70

Taseeseen sisältyy saamistodistuksia

0,00

euroa, joille ei tulouteta korkoa.

Pankki

	31.12.2017		31.12.2016
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Myytavissä olevat	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muilta	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	509 530,00	0,00	509 530,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	509 530,00	0,00	509 530,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Myytavissä olevat	6 296 539,90	140 828,80	6 437 368,70
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	5 364 610,00	0,00	5 364 610,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	140 828,80	140 828,80
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	931 929,90	0,00	931 929,90
Yhteensä	6 806 069,90	140 828,80	6 946 898,70

Taseeseen sisältyy saamistodistuksia

0,00

euroa, joille ei tulouteta korkoa.

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2017

Konserni**Osakkeet ja osuudet**

Kaypankäyntitarkoituksessa pidettävät

Myytavissa olevat

Omistusyhteisyritysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00		0,00	0,00
599 495,06	139 661 467,62	140 260 962,68	0,00
	664 858,10	664 858,10	
	41 401,76	41 401,76	
599 495,06	140 367 727,48	140 967 222,54	0,00

Pankki**Osakkeet ja osuudet**

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Myytavissa olevat

Omistusyhteisyritysosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
599 495,07	139 619 743,02	140 219 238,09	0,00
0,00	664 858,10	664 858,10	0,00
0,00	41 401,76	41 401,76	0,00
599 495,07	140 326 002,88	140 925 497,95	0,00

Muut kuin julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenojen.

19. Johdannaisopimukset**Konserni**

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2017

Korkojohdannaiset

Terminisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koronvaihtosopimukset

joista rahavirran suojaus

Muut swap -sopimukset

Valuuttajohdannaiset

Terminisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Koron- ja valuutanvaihtosopimukset

Osakejohdannaiset

Terminisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Muut johdannaiset

Terminisopimukset

Optiosopimukset

Ostetut

Asetetut

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
160 166 411,54	691 674,67	522 681,35
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
160 166 411,54	691 674,67	522 681,35
109 500 000,00	691 674,67	377 317,57
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	691 674,67	522 681,35

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika					
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	50 666 411,54	10 000 000,00	99 500 000,00	0,00	160 166 411,54
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	50 666 411,54	10 000 000,00	99 500 000,00	0,00	160 166 411,54
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2017

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Ostetut	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	1 182 845,61

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Ostetut	1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2017

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	160 166 411,54	691 674,67	522 681,35
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	160 166 411,54	691 674,67	522 681,35
josta rahavirran suojaus	109 500 000,00	691 674,67	377 317,57
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		691 674,67	522 681,35

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	50 666 411,54	10 000 000,00	99 500 000,00	0,00	160 166 411,54
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	50 666 411,54	10 000 000,00	99 500 000,00	0,00	160 166 411,54
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2017

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Ostetut	50 205 699,69	0,00	1 182 845,61
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	1 182 845,61

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika						
		alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset		1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Termiinisopimukset						0,00
Optiosopimukset		1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Ostetut		1 702 031,47	22 666 364,14	25 837 304,08	0,00	50 205 699,69
Asetetut						0,00
Koronvaihtosopimukset						0,00
Valuuttajohdannaiset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset						0,00
Optiosopimukset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut						0,00
Asetetut						0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset						0,00
Osakejohdannaiset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset						0,00
Optiosopimukset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut						0,00
Asetetut						0,00
Muut johdannaiset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset						0,00
Optiosopimukset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut						0,00
Asetetut						0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2016

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	55 789 717,87	916 274,52	121 762,37
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	55 724 717,87	916 146,44	121 762,37
josta rahavirran suojaus	34 000 000,00	854 446,97	121 762,37
Muut swap -sopimukset	65 000,00	128,08	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		916 274,52	121 762,37

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	21 789 717,87	0,00	34 000 000,00	0,00	55 789 717,87
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	21 724 717,87	0,00	34 000 000,00	0,00	55 724 717,87
Muut swap -sopimukset	65 000,00	0,00	0,00	0,00	65 000,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2016

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	44 087 057,74	0,00	1 629 868,58
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	44 087 057,74	0,00	1 629 868,58
Ostetut	44 087 057,74	0,00	1 629 868,58
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	1 629 868,58

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	2 798 542,17	14 232 227,26	27 056 288,31	0,00	44 087 057,74
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 798 542,17	14 232 227,26	27 056 288,31	0,00	44 087 057,74
Ostetut	2 798 542,17	14 232 227,26	27 056 288,31	0,00	44 087 057,74
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2016

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	55 789 717,87	916 274,52	121 762,37
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	55 724 717,87	916 146,44	121 762,37
josta rahavirran suojaus	34 000 000,00	854 446,97	121 762,37
Muut swap -sopimukset	65 000,00	128,08	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		916 274,52	121 762,37

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	21 789 717,87	0,00	34 000 000,00	0,00	55 789 717,87
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	21 724 717,87	0,00	34 000 000,00	0,00	55 724 717,87
Muut swap sopimukset	65 000,00	0,00	0,00	0,00	65 000,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2016

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	44 087 057,74	0,00	1 629 868,58
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	44 087 057,74	0,00	1 629 868,58
Ostetut	44 087 057,74	0,00	1 629 868,58
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	1 629 868,58

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika					
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	2 798 542,17	14 232 227,26	27 056 288,31	0,00	44 087 057,74
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 798 542,17	14 232 227,26	27 056 288,31	0,00	44 087 057,74
Ostetut	2 798 542,17	14 232 227,26	27 056 288,31	0,00	44 087 057,74
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuuttanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
ICT- menot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Osakkuusyrityksistä johtuva konserniliikearvo ja konsernireservi 31.12.2017

Osakkuusyrityksistä johtuvan konserniliikearvon vielä poistamatta oleva määrä	0,00	euroa
Osakkuusyrityksistä johtuvan konsernireservin vielä tulouttamatta oleva määrä	0,00	euroa

Osakkuusyrityksistä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

21. Kiinteistöt

31.12.2017

Konserni

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
511 415,90	1 282 392,41	
20 990 038,08	3 330 250,96	4 006 167,62
1 675 487,15	1 092 018,76	1 198 662,00
23 176 941,13	5 704 662,13	5 204 829,62

Pankki

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
72 621,78	656 823,52	646 799,76
1 666 340,00	214 201,00	800 000,00
13 465 247,71	4 298 186,38	4 404 829,62
15 204 209,49	5 169 210,90	5 851 629,38

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävässä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arvointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

22. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Konserni

Hankintameno tilikauden alussa

Hankintameno tilik alussa , sulautuneet pankit

+ lisäykset tilikautena

Lisäykset tilikautena , sulautuneet pankit

- vähennykset tilikautena

Vähennykset tilikautena , sulautuneet pankit

+/- siirrot erien välillä

vähennysten ja siirtojen poistot. , sulautuneet pankit

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

tilik suunnitelmapoistot , sulautuneet pankit

-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset

tilik arvonal. , sulautuneet pankit

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset

vähennysten ja siirtojen poistot. , sulautuneet pankit

- kertyneet poistot tilikauden alussa

kertyneet poistot tilik alussa. , sulautuneet pankit

- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa

kertyneet arvonal. tilik alussa. , sulautuneet pankit

+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa

kertyneet arvonnk tilik alussa. , sulautuneet pankit

+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus-kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
0,00	5 056 857,78	23 504 174,65	3 713 885,80
0,00	3 614 697,19	9 659 024,48	1 485 932,29
0,00	10 885,48	37 791,01	127 228,58
0,00	906,56	0,00	0,00
0,00	-777 464,17	-117 919,39	-1 631 675,36
0,00	-25 343,05	0,00	-26 208,73
0,00	320 552,39	-320 552,39	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-49 577,00	-242 071,93	-423 894,58
0,00	-14 298,00	-85 856,00	-13 300,00
0,00	5 440,38	-4 293 026,57	0,00
0,00	11 778,78	0,00	0,00
0,00	-217 363,38	410 080,09	1 597 394,04
0,00	0,00	0,00	26 208,73
0,00	-61 868,98	-2 276 620,29	-1 027 652,22
0,00	-984 598,47	-2 790 581,79	-1 285 276,19
0,00	-603 515,83	0,00	0,00
0,00	-609 673,99	-336 375,85	0,00
0,00	0,00	28 875,11	0,00
0,00	27 246,44	3 515,13	0,00
0,00	0,00	-3 515,13	0,00
0,00	5 704 662,13	23 176 941,13	2 542 642,36

Pankki

Hankintameno tilikauden alussa

Hankintameno tilik alussa , sulautuneet pankit

+ lisäykset tilikautena

Lisäykset tilikautena , sulautuneet pankit

- vähennykset tilikautena

Vähennykset tilikautena , sulautuneet pankit

+/- siirrot erien välillä

siirrot erien välillä , sulautuneet pankit

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

tilik suunnitelmapoistot , sulautuneet pankit

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus-kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
0,00	4 521 406,55	15 531 443,01	2 775 317,90
0,00	3 614 697,19	9 659 024,48	1 485 932,29
0,00	10 885,48	37 791,01	127 228,58
0,00	906,56	0,00	0,00
0,00	-777 464,17	-117 919,39	-1 631 675,36
0,00	-25 343,05	0,00	-26 208,73
0,00	320 552,39	-320 552,39	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	-49 577,00	-242 071,93	-423 894,58
0,00	-14 298,00	-85 856,00	-13 300,00

POHJOIS-KARJALAN OP

577005

-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset
tilik arvonal. , sulautuneet pankit
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja
arvonalennukset tilikauden alussa
vähennysten ja siirtojen poistot. , sulautuneet pankit
- kertyneet poistot tilikauden alussa
kertyneet poistot tilik alussa. , sulautuneet pankit
- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa
kertyneet arvonal tilik alussa. , sulautuneet pankit
+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa
kertyneet arvonn tilik alussa. , sulautuneet pankit
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset
tilik.arvonorotukset ja peruutukset. ,sulautuneet pankit
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

0,00	5 440,38	-4 293 026,57	0,00
0,00	11 778,78	0,00	0,00
0,00	-217 363,38	410 080,09	1 597 394,04
0,00	0,00	0,00	26 208,73
0,00	-61 868,98	-2 276 620,29	-1 027 652,22
0,00	-984 598,47	-2 790 581,79	-1 285 276,19
0,00	-603 515,83	0,00	0,00
0,00	-609 673,99	-336 375,85	0,00
0,00	0,00	28 875,11	0,00
0,00	27 246,44	3 515,13	0,00
0,00	0,00	-3 515,13	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	5 169 210,90	15 204 209,49	1 604 074,46

23. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	311 565,34	0,00	311 565,35
Maksujenvälityssaamiset	3 918,59	9 635,55	3 918,59	9 635,56
Muut	986 600,27	677 584,94	986 600,27	677 584,92
Yhteensä	990 518,86	998 785,83	990 518,86	998 785,83

24. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Korot				
Korkosaamiset	2 846 106,87	1 197 611,92	2 846 106,87	1 197 611,93
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 846 106,87	1 197 611,92	2 846 106,87	1 197 611,93
Muut				
Muut maksetut ennakomaksut	278 693,92	51 008,74	278 693,92	51 008,74
Muut siirtosaamiset	87 436,17	888 393,61	87 421,17	850 445,22
Yhteensä	366 130,09	939 402,35	366 115,09	901 453,96
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	3 212 236,96	2 137 014,28	3 212 221,96	2 099 065,89

25. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2017

Konserni**Jaksotuseroista**

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	1 021 528,13
Laskennalliset verovelat	10 523,71
Netto	1 011 004,42

Muista väliaikaisista eroista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	0,00
Laskennalliset verovelat	295 489,85
Netto	-295 489,85

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
	7 646 554,97
0,00	26 832,35
1 011 004,42	0,00
-295 489,85	
715 514,57	7 673 387,32

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	-202 437,25
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	-5 360,69
Konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvat	
Yhteensä	-207 797,94

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja verotusperusteiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on **29 830 493,56** euroa.

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä **0,00** euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostustuloksista kirjatuista laskennallisista verosaamisista ja -veloista.

Arvonkorotukset 31.12.2017

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

56 121,55

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

11 224,31

Pankki

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
1 021 528,13	10 523,71	1 011 004,42
0,00	295 489,85	-295 489,85
1 021 528,13	306 013,56	715 514,57

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuihin myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostustuloksista ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksista kirjatuihin laskennallisista verosaamisista ja -veloista.

Arvonkorotukset 31.12.2017

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

56 121,55

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

11 224,31

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
0,00	0,00	0,00
38 232 774,84	7 646 554,97	30 586 219,87
38 232 774,84	7 646 554,97	30 586 219,87

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja veroperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Konserni

	Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Nimellisarvo 31.12.2017	Kirjanpitoarvo 31.12.2016	Nimellisarvo 31.12.2016
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Nimellisarvo 31.12.2017	Kirjanpitoarvo 31.12.2016	Nimellisarvo 31.12.2016
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

27. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	143 584,02	71 252,82	143 584,02	71 252,83
Muut	1 116 063,54	1 064 617,57	1 095 177,13	1 010 872,88
Yhteensä	1 259 647,56	1 135 870,39	1 238 761,15	1 082 125,71

28. Pakolliset varaukset

31.12.2017

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					31 084,00	31 084,00
+ varausten lisäys					72 558,00	72 558,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					0,00	0,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	103 642,00	103 642,00

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					31 084,00	31 084,00
+ varausten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	72 558,00	72 558,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset						0,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	103 642,00	103 642,00

29. Siirtovelat ja saadut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Korot				
Korkovelat	1 923 349,36	1 022 343,34	1 923 349,36	1 022 343,34
Saadut korkoennakot	15 840,28	14 511,11	15 840,28	14 511,11
Yhteensä	1 939 189,64	1 036 854,45	1 939 189,64	1 036 854,45
Muut				
Muut saadut ennakkomaksut	6 752,63	6 091,89	6 752,63	6 091,89
Muut siirtovelat	5 097 973,13	3 443 685,85	5 023 992,95	3 271 021,12
Yhteensä	5 104 725,76	3 449 777,74	5 030 745,58	3 277 113,01
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	7 043 915,40	4 486 632,19	6 969 935,22	4 313 967,46

30. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Konserni****Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat

Muut

Yhteensä

31.12.2017

0,00

0,00

0,00**Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä****31.12.2017**

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaikaista takaisinmaksua.

Pankki**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat

Muut

Yhteensä

31.12.2017

0,00

0,00

0,00**Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä****31.12.2017**

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennaikaista takaisinmaksua.

31. Oma pääoma

Konserni

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä	137 487 485,29	111 062 576,17	-5 248 708,15	0,00	244 658 563,71
Osuuspääoma	33 828 434,09	21 037 584,09	-2 644 050,00	0,00	52 221 968,18
Jäsenosuudet	2 552 734,09	1 745 184,09	-64 150,00	0,00	4 233 768,18
Tuotto-osuudet	31 275 700,00	19 292 400,00	-2 579 900,00	0,00	47 988 200,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	2 720 551,50	14 851 527,03	-1 789 813,98	0,00	17 139 474,95
Vararahasto	2 010 956,91	12 589 348,22	0,00		14 600 305,13
Käyvän arvon rahasto	709 594,59	2 262 178,81	-1 789 813,98		1 181 959,42
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				1 357 210,40
Vapaat rahastot	18 162 245,28	21 678 985,58			39 841 230,86
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	76 728 163,97	49 977 983,22			126 706 147,19
Tilikauden voitto tai tappio	0,00	3 516 496,25			3 516 496,25
Vähemmistön osuus pääomasta	6 048 090,45		-814 844,17		5 233 246,28

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	17 967,34	863 026,01	0,00	26 115,71	854 877,64
Osakkeet ja osuudet	105 479,55	1 315 487,28	0,00	1 345 370,78	75 596,06
Muut	586 147,70	83 665,52	418 327,49	0,00	251 485,71
Rahavirran suojaus	732 684,61	0,00	418 327,49	0,00	314 357,10
laskennalliset verot	-146 536,91	83 665,52	0,00		-62 871,39
Yhteensä	709 594,59	2 262 178,81	418 327,49	1 371 486,49	1 181 959,41

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	109 295 416,51	104 978 338,76	-5 417 638,81	0,00	208 856 116,46
Osuuspääoma	33 828 434,09	21 037 584,09	-2 644 050,00	0,00	52 221 968,18
Jäsenosuudet	2 552 734,09	1 745 184,09	-64 150,00	0,00	4 233 768,18
Tuotto-osuudet	31 275 700,00	19 292 400,00	-2 579 900,00	0,00	47 988 200,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	2 720 551,50	14 851 527,02	-1 789 813,98	0,00	15 782 264,54
Vararahasto	2 010 956,91	12 589 348,22	0,00	0,00	14 600 305,13
Käyvän arvon rahasto	709 594,59	2 262 178,80	-1 789 813,98		1 181 959,41
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vapaat rahastot	17 659 845,96	20 866 062,62	0,00	0,00	38 525 908,58
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	55 086 584,96	45 297 818,57	-983 774,83	0,00	99 400 628,70
Tilikauden voitto tai tappio		2 925 346,46	0,00	0,00	2 925 346,46

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	17 967,34	863 026,01	0,00	26 115,71	854 877,64
Osakkeet ja osuudet	105 479,55	1 315 487,28	0,00	1 345 370,78	75 596,06
Muut	586 147,70	83 665,51	418 327,49	0,00	251 485,71
Rahavirran suojaus	732 684,61	0,00	418 327,49	0,00	314 357,11
laskennalliset verot	-146 536,91	83 665,51	0,00	0,00	-62 871,40
Yhteensä	709 594,59	2 262 178,80	418 327,49	1 371 486,49	1 181 959,41

32. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät

Oma pääoma 31.12.2017

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

Konserni	Pankki
69 361 443,12	68 004 232,72
170 063 874,30	140 851 883,74
239 425 317,42	208 856 116,46

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2017

Vapaa oma pääoma

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat

Konserni	Pankki
170 063 874,30	140 851 883,74
0,00	0,00
30 609 819,87	23 600,00
139 454 054,43	140 828 283,74

33. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2017

Konserni

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-

todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	116 524 066,74	8 000 000,00	114 400 000,00	183 000 000,00	27 239,36
	32 733 356,43	90 892 194,16	346 722 848,74	281 700 271,62	261 797 184,42
	0,00	506 410,00	5 508 558,80	0,00	931 929,90
	160 414,95	0,00	30 000 000,00	145 000 000,00	0,00
	1 171 309 560,56	7 258 636,84	474 166,88	168 577,10	7 143 186,73
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

Pankki

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-

todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	116 524 066,74	8 000 000,00	114 400 000,00	183 000 000,00	27 239,36
	32 733 356,43	90 892 194,16	351 060 408,51	281 700 271,62	261 797 184,42
	0,00	506 410,00	5 508 558,80	0,00	931 929,90
	160 414,95	0,00	30 000 000,00	145 000 000,00	0,00
	1 171 309 560,56	7 258 636,84	661 162,61	168 577,10	7 143 186,73
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

34a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2017**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrityksiltä ja velat osakkuusyrityksille
Saamiset luottolaitoksilta	421 680 204,65	271 101,45	421 951 306,10	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 013 845 855,37	0,00	1 013 845 855,37	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	6 946 898,70	0,00	6 946 898,70	
Johdannaissopimukset	1 874 520,28	0,00	1 874 520,28	
Muu omaisuus	179 282 688,32	57 957,24	179 340 645,56	
Velat luottolaitoksille	175 160 414,94	0,00	175 160 414,94	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 186 083 608,64	270 519,48	1 186 354 128,12	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 705 526,95	0,00	1 705 526,95	
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	16 080 592,26	0,00	16 080 592,26	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	421 680 204,65	271 101,45	421 951 306,10	186 995,72	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 018 183 415,14	0,00	1 018 183 415,14		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	6 946 898,70	0,00	6 946 898,70		
Johdannaissopimukset	1 874 520,28	0,00	1 874 520,28		
Muu omaisuus	169 794 197,96	57 957,24	169 852 155,20		
Velat luottolaitoksille	175 160 414,95	0,00	175 160 414,95		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 186 270 604,36	270 519,48	1 186 541 123,84	4 337 559,77	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 705 526,96	0,00	1 705 526,96		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	8 312 338,37	0,00	8 312 338,37		

34b.Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2017

	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	2 030 907,01	2 030 907,01	2 030 907,01	2 030 907,01
Saamiset luottolaitoksilta	421 951 306,10	421 951 306,10	421 951 306,10	421 951 306,10
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 013 845 855,37	1 013 845 855,37	1 018 183 415,14	1 018 183 415,14
Saamistodistukset	6 946 898,70	6 946 898,70	6 946 898,70	6 946 898,70
Osakkeet ja osuudet	140 260 962,68	140 260 962,68	140 219 238,09	140 219 238,09
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	664 858,10	664 858,10	664 858,10	664 858,10
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	41 401,76	41 401,76	41 401,76	41 401,76
Johdannaissopimukset	1 874 520,28	1 874 520,28	1 874 520,28	1 874 520,28
Yhteensä	1 587 616 710,00	1 587 616 710,00	1 591 912 545,18	1 591 912 545,18
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	175 160 414,94	175 160 414,94	175 160 414,95	175 160 414,95
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 186 354 128,12	1 186 354 128,12	1 186 541 123,84	1 186 541 123,84
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 705 526,95	1 705 526,95	1 705 526,96	1 705 526,96
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 363 220 070,01	1 363 220 070,01	1 363 407 065,75	1 363 407 065,75

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit**Konserni**

Saamistodistukset
 Osakkeet ja osuudet
 Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)
 Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
5 874 140,00	0,00	931 929,90	6 806 069,90
0,00	599 495,06	0,00	599 495,06
0,00	691 674,67	0,00	691 674,67
0,00	1 705 526,96	0,00	1 705 526,96

Pankki

Saamistodistukset
 Osakkeet ja osuudet
 Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)
 Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
5 874 140,00	0,00	931 929,00	6 806 069,00
0,00	599 495,06	0,00	599 495,06
0,00	691 674,67	0,00	691 674,67
0,00	1 705 526,96	0,00	1 705 526,96

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2016
 siirrot tasoon 3
 siirrot tasosta 3
 muu muutos
 Päättävä tase 31.12.2017

1 899 044,49
0,00
0,00
-967 115,49
931 929,00

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määrittyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistettut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

35. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2017**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
 Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
 Muut velat
 Huonommalla etuoikeudella olevat velat
 Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	185 965 469,93	185 965 469,93
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	185 965 469,93	185 965 469,93

Pankki**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
 Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
 Muut velat
 Huonommalla etuoikeudella olevat velat
 Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00

36. Eläkevastuut

31.12.2017

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty OP-Eläkekassan kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön ja OP-Henkivakuutuksen kautta. Konserniyhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksella.

37. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

31.12.2017

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

38. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Konserni

Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2017

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi
annetut sitoumukset

Takaukset ja pantit

Muut

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	140 349 282,03	140 349 282,03
0,00	0,00	16 561 975,34	16 561 975,34
0,00	0,00	16 561 975,34	16 561 975,34
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	123 787 306,69	123 787 306,69
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	123 787 306,69	123 787 306,69
0,00	0,00	123 753 706,16	123 753 706,16

Pankki

Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2017

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi
annetut sitoumukset

Takaukset ja pantit

Muut

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	140 349 282,03	140 349 282,03
0,00	0,00	16 561 975,34	16 561 975,34
0,00	0,00	16 561 975,34	16 561 975,34
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	123 787 306,69	123 787 306,69
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	123 787 306,69	123 787 306,69
0,00	0,00	123 753 706,16	123 753 706,16

39. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2008 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneis-
tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee kymmenen vuoden tarkistusjakson

31.12.2017

aikana . Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2017-2026 kiinteistön valmistusajankohdasta
riippuen.

14 926,50
0,00
0,00
14 926,50

40. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2017

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö

Vakinainen osa-aikainen henkilöstö

Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Konserni		Pankki	
Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
120	-4	120	-4
0	0	0	0
15	0	15	0
135	-4	135	-4

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2017

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

josta toimitusjohtaja Esko Monoselle ja Jaana Reimasto-Heiskaselle maksetut

palkat ja palkkiot sekä luontoisedut

Konserni	Pankki
Palkat ja palkkiot	Palkat ja palkkiot
50 070,00	50 070,00
634 849,00	634 849,00
380 538,00	380 538,00
14 110,00	14 110,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 700 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle ei kuukausipalkkiota makseta. Hallintoneuvoston jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 300 euroa kokouks

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 1700 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 650 euroa kuukaudessa ja muille jäsenille 450 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 420 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitus-työskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtaja Jaana Reimasto-Heiskasen vanhuuseläkeikä on 65 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomissajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Toimitusjohtaja Esko Mononen jäi toimisopimuksen mukaisesti eläkkeelle 1.7.2017. Eläkekassalle maksettu kokonaiskustannus tästä oli 527.588 €. Arvioitua kokonaiskustannusta 540.000 € on jaksotettu tasaosuuksin vuosina 2013-2017.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2017 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: Kohtaamisten NPS (painolla 15%), bränditason NPS (painolla 5%), Digitaalinen asiointi (painolla 20%) sekä OP Ryhmän tulos ennen veroja (painolla 60%). Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosuorituksen määrä vuodelta 2017 on noin 3,2 % rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2017 kirjattiin palkkioita yhteensä 197.108,06 euroa.

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Lyhyen aikavälin palkitsemisohjelmassa ansaintajakso on enintään kalenterivuosi ja palkkio maksetaan lähtökohtaisesti rahana. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä kattaa koko henkilöstön. Palkkiomaksimit on porrastettu tehtävän vaativuuden perusteella. Palkitseminen perustuu pankkitasoihin yhteisiin ja henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkion maksun edellytyksenä on, että pankin asiakasliiketoiminta on voitollista.

Pitkän aikavälin johdon palkkiojärjestelmän piiriin kuuluvat erikseen määritellyt johtajat ja avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päättää järjestelmän OP:n ryhmätasoiset ansaintamittarit ja niille asetettavat tavoitteet kullekin ansaintajaksolle erikseen. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Pitkän aikavälin järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Palkkion määrä riippuu tavoitteiden saavuttamisesta ansaintajakson päättyttyä. Ensimmäisen ansaintajakson 2011 - 2013 palkkio maksettiin lykkäysajan jälkeen kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2015 - 2017. Toisen ansaintajakson 2014 -2016 palkkio maksetaan lykkäysajan jälkeen kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018 - 2020. Palkitsemisjärjestelmän ansaintajakson 2017 - 2019 perusteella mahdollisesti maksettava palkkio maksetaan neljässä tasaerässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2020 - 2023.

Ansaintajakson 2011-2013 palkkio maksettiin rahana. Ansaintajakson 2014-2016 maksetaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumenttiin sidottuna. Ansaintajakson 2017-2019 palkkio maksetaan rahana, ellei henkilön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Palkkion arvoa jaksotetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluessa. Palkkio kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot ja vastaerä siirtovelaksi, kunnes se maksetaan. Palkkion maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuutta sekä työ- ja toimitusuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkääntyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, joiden ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), lykätään muuttuvan palkkion maksua tietyissä olosuhteissa kolmelle vuodelle.

Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50.000 euroa. Henkilön muuttuva palkkio koostuu pitkän ja lyhyen aikavälin palkkioista.

Jos maksun viivästämisen euron raja ylittyy, osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2017

Tilintarkastuksesta
 Tilintarkastajan muut lausunnot
 Veroneuvonta
 Muut palvelut
Yhteensä

Konserni	Pankki
Tilintarkastus- palkkiot	Tilintarkastus- palkkiot
32 227,80	32 227,80
7 701,42	7 701,42
0,00	0,00
0,00	0,00
39 929,22	39 929,22

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2017

	Rahallainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahallainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	1 411 824,62	0,00	526 439,72	885 384,90	20 026,63
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	551 951,39	527 518,50	0,00	1 079 469,89	3 791,95
Yhteensä	1 963 776,01	527 518,50	526 439,72	1 964 854,79	23 818,58

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahallainat erään.

Rahallainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
 Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet
 Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Konserni	Pankki
0,00	0,00
	0,00
	0,00
0,00	0,00
	0,00
	0,00

Lähipiiri**Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä 31.12.**

Arvon alentumistappiot 1.1.
 Arvon alentumistappioiden muutos tilikaudella
 Arvon alentumistappiot 31.12.

Saamistodistukset 31.12.

Arvon alentumistappiot 1.1.
 Arvon alentumistappioiden muutos tilikaudella
 Arvon alentumistappiot 31.12.

Osakkeet ja osuudet 31.12.

Arvon alentumistappiot 1.1.
 Arvon alentumistappioiden muutos tilikaudella
 Arvon alentumistappiot 31.12.

Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.

	Hallinto- henkilöt	Osakkuus- yritys	Muut
Omistus			
0,00	1 835 376,86	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	18 818,58	0,00	0,00

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisarvitykset).

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Koskikatu 9	62,89 %	23 518 996,53	14,66
Kotipaikka:	Joensuu			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Pohjois-Karjalan OP-Kiinteistökeskus Oy	100,00 %	392 744,21	19 997,13
Kotipaikka:	Joensuu			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

	Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyrietykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyrietykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Pohjois-Karjala Kiinteistöt Oy	49,45 %	3 646 775,85	1 194,67
Kotipaikka:	Joensuu			
Yrityksen nimi:	Kolin Osuma	15,98 %	1 067 571,29	1 679,39
Kotipaikka:	Joensuu			
Yrityksen nimi:	As Oy Rukan Nelikko	50,00 %	279 826,22	2 796,77
Kotipaikka:	Kuusamo			
Yrityksen nimi:	Ki Oy Lieksan Liike- ja Kulttuurikeskus	49,27 %	4 488 716,46	-5 342,30
Kotipaikka:	Lieksa			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisyritykset

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Selostus yhteisestä vaikutusvallasta ja henkilöstö keskimäärin

Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

42. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta**43. Notariaattitoiminta**

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

0

44. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2017

Jäsenten lukumäärä	40 995
Maksamatta olevat osuusmaksut	3 031,82
Irtisanotut jäsenosuusmaksut	136 300,00
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut	7 118 900,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava asiakasomistajuus antaa mahdollisuuden osallistua pankin hallintoon ja päätöksentekoon. Tuotto-osuuksiin ei liity asiakasomistajien oikeuksia eivätkä ne anna äänivaltaa. Vuosille 2017-2018 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

45. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaais- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

OP-eläkesäästön eläketililtä veloitettut sopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot

Tilikauden aikana säästämistililtä maksetut eläkkeet

31.12.2017
53 243,53
0,00
53 243,53
243 710,62
413,20
0,00

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvetona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
Antolainaus
Omistaja-asiakasrekisteri
Bonusjärjestelmä
Tuotto-osuudet
Korva, arvopaperikirjanpito
Matkavaluutta
ASLA, asiakaslaskutus
Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
JORR, johdannaisreskontra
Pankkitakaukset
Haltia, kiinteistökirjanpito
Havas, vastike- ja vuokrareskontra
Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa
POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
SAP HR ja Aditro
SAP käyttöomaisuus
SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARVONALENT	GX	1000180001	1000189999
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SIJ.OM TP PURETT./VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	SALDONSIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999
	SALDONSIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoidtavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoidtavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoidtavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoidtavat	LG	1027000001	1027999999
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoidtavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoidtavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminoidtavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoidtavat	DG	1031000001	1031999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	MYYNILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR EI ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoitavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoitavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYYNILASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	DS	1037000001	1037999999
	MYYNILASKUTUS eliminoitavat	DT	1038000001	1038999999
	MYYNILASKUTUS ei eliminoitavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAUS	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTORESKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI,FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYYNILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYYNILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJA, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equeus/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminoitava	LU	1108000001	1108999999
	Ariba ei tilausta eliminoitava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustositte	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihte	HL	1116000001	1116999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku loppu	
12999	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON/OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKA KON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPÄV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999

PLA-tositelajit

Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
Palkansaajat	HE	3229000000	3229999999
Hallinto henkilöt	HH	3230000000	3230999999
Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
Toimittajat - hyv.	KG	3233000000	3233999999
Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottorijon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus,korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systeemipalv.vel.iii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JÄSENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999 AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIKE	VA	9900400001	9900499999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAHAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIRROT	BK	9900900001	9900999999 MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	VG	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999 MV29K
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999 OTALPKT
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999 op:t, 7880: USLR610
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999 MAVRMTIK
	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA			
990018	MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999 MAVRATIK
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999 PR002
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAHAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ)			
9900241	OVY	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999 MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIT	JC	9903900001	9903999999
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999 BJER122
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999 ***)
9900052	LOMAPALKKAVALAT	GV	9905200001	9905299999 ***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMIINEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA)	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999 DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999 DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999 LUMR124
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILYTYSPALKKIOT	CE	9907000001	9907099999
	SÄILYTYSPALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN			
990070	(KESÄ.- JA JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPEREIDEN			
990071	VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999
9900080	SJOITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA			
991004	PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREEMIOT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.AR.V.PER.	GI	9910550001	9910559999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CQ,CP	9910910001	9910919999 ALARKP06 JA 07
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRROT / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999 ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP- RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
9900202	SRJ-			
9900203	PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIRO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIRO	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIRO	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JOE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JOE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIT	KM	9970030001	9970039999
	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN			
998	AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositepäiväkirja, kuukausipäiväkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien päiväkirja

*) on arkistoitu LEA -arkistointijärjestelmään.

Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna

** REA-arkistointijärjestelmään

***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.

Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Joensuussa

tammikuun 30 .päivänä 2018


 Mervi Hinkkanen


 Pekka Nuutinen


 Kaija Kotisaari


 Petri Liukka


 Aki Nevalainen


 Tuula Pikkarainen


 Eeva Puntta


 Miika Sunikka


 Jaana Reimasto-Heiskanen

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2018 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Pohjois-Karjalan Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Joensuussa

helmikuun 6

päivänä 2018

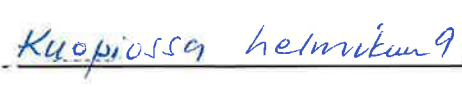

 Seppo Laaninen
 Hallintoneuvoston puheenjohtaja


 Tiina Tarkkonen
 Hallintoneuvoston sihteeri

TUOMO MUSTOMEN

3. Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

Suoritetusta tarkastuksesta on annettu erillinen tilintarkastuskertomus.


 Kuopiossa helmikuun 9 .päivänä 2018

PricewaterhouseCoopers Oy
 Tilintarkastusyhtiö
 Silja Komulainen
 KHT

Tilintarkastuskertomus

Pohjois-Karjalan Osuuspankin edustajiston kokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Pohjois-Karjalan Osuuspankin (y-tunnus 2174450-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaisesti olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 40.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Konsernitilinpäätöksen tai emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisyyden riskejä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varoimista.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 1.1.2009 alkaen yhtäjaksoisesti yhdeksän vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kuopiossa 9.2.2018

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö



Silja Komulainen
KHT

